

PLANINSKI VESTNIK

GLASILO „SLOVENSKEGA
PLANINSKEGA DRUŠTVA“

XXIV. LETNIK 1924 ŠTEV. 7

Plezalne ture v vzhodnih Julijskih in v Kamniških planinah.

Dr. Klement Jug.

(Dalje.)

Tako smo priplezali do široke police, ki je držala v vodoravni legi kakih 50 metrov proti desni in se v tej smeri vedno bolj zoževala, dokler se ni v steni docela izgubila. Nad polico so bile visoke, gladke, navpične in deloma previseče pečine. Kam sedaj? Rekel sem tovarišema, da naj me počakata, in sem šel sam na desno do konca police, da bi našel kak prehod dalje. Pa ga ni bilo. Medtem pa sta že onadva poskusila svojo srečo na levi in sta v resnici tudi našla prestopno mesto.

Splezal sem za njima po strmih pečinah z le redkimi oprimki in poličicami. Kar javi naenkrat Volkar, ki je bil spredaj, da je našel preperelo turistovsko vrv. Šel sem po polici do njega in res: na skalnatem robu, blizu katerega je izvirala pomalem iz stene voda in močila skalo, je visela že vsa preperela vrv. Ugibali smo, kako je ta vrv tja prišla, mislili smo tudi na Lassa, gotovega pa nismo mogli sklepati ničesar.

Od tam je hotel iti Volkar po polici na levo, jaz sem se pa raje odločil, da grem po neki poči, ki je držala daleč na desno navzgor. Volkar se je bal, da bi prišli po tej poči v gladko in neprestopno steno, ker na stebru, po katerem smo plezali, so se ko šipa gladke navpične ploskve vedno bolj množile in se prehodov ni dalo več poljubno izbirati. Ako bi šli po poči, bi imeli eno edino smer plezanja na razpolago, ker bi imeli nad seboj gladke in masivne previse, pod seboj pa tudi gladke, navpične in silno globoke prepade. Ako bi torej bil koncem poči prehod dalje nemogoč, bi stali naenkrat izgubljeni sredi te puščave. In kaj bo koncem poči, se ni dalo predvidevati, ker navzgor je bilo videti same gladke previse. Kljub temu pa me je neka nerazumljiva sigurnost gnala, da bi plezal ravno v tej smeri in se ne umikal s stebra spet na levo. Ker je bil tudi Kajzelj za to smer, je zmagal moj predlog.

Poč, ki jo tu omenjam, je pravzaprav velikanska razpoka, ki je nastala na ta način, da se je silen sklad stene navpično odklal od masivne podlage in se nekoliko nagnil od nje. Razpoka poteka vzporedno s ploskvijo stene in loči steno samo od odklane skalnate peči. To pač nalikuje velikanski kameniti luski, ki je prislonjena k steni, ker v razmerju s svojo višino (kakih 50 metrov) in širino (kakih 70 metrov) je jako tenka. Nje robovi so ponekod kar ostri in le, kjer so okrušeni, more človek stati na njih. Navzven tvori gladka površina peči navpičen prepad, navznoter pa jo loči od stene navpična razpoka, ki je spodaj tako ozka, da gre komaj noga vanjo, pri vrhu pa se razširi do enega metra. V razpoko se je naletelo tekom časa obilo kamenja, manjših in večjih skal, ki so se vanjo zagvozdile, vsled česar poteka dno razpoke povprečno le kakih 5 — 8 metrov pod robom peči vzporedno s tem robom navzgor. Deloma po tem dnu, deloma po robu pečine in deloma z gvozdjenjem po razpoki sami se da krasno plezati navzgor.

Od tam, kjer smo našli preperelo vrv, gre rob pečine približno 70 metrov daleč in v strmini kakih 60° na desno navzgor do vrha te pečine. Ker bi me pri plezanju nahrbtnik oviral, sem ga pustil tovarišema, nato sem se navezal na en konec vrvi in splezal po robu tako daleč, kolikor mi je vrv dopuščala. Tam sem se trdno vstopil v primerne stopinje, se naslonil nazaj in tako zavaroval Volkarja, ki je splezal za menoj. Potem mi je Kajzelj privezal na vrv moj nahrbtnik, da sem ga potegnil k sebi, in slednjič sem zavaroval še Kajzelja, da je mogel splezati za nama. In tako smo potem zavarovani plezali drug za drugim proti vrhu pečine.

Medtem pa je začelo Kajzelja in Volkarja skrbeti, kaj bo, ko pridemo do vrha pečine. Ali bomo mogli prestopiti s pečine v steno, ki je bila videti od spodaj tako grozno gladka ko zrcalo? Poleg tega so ju skrbeli tudi oblaki okrog Škrlatice, ki so se vedno bolj kopičili. Postajala sta bolj in bolj vznemirjena in jezljiva. Zdaj eden, zdaj drugi se je zjezil name, češ, da sem ju zavedel v položaj brez izhoda. Za vsako malenkostno nezgodo, ki se je jima pripetila, sta se zjezila drug na drugega. — Volkar ima pri plezanju malo obzira do tovarišev in vedno proži kamenje na one, ki plezajo za njim. Vsi opomini ne izdajo veliko. Takrat pa je Kajzelj komaj čakal, da sproži Volkar kak kamen, čeprav daleč preč od njega, samo da bi dobil povod se razjeziti in dati duška svoji nevolji.

Tolažil sem ju in se jima lagal, da sem s svojega višjega stališča videl polico v steni nasproti vrhu pečine. Pa mi nista dosti verjela, ker sta se bržkone že navadila, da sta pričakovala tem težjih in opasnejših mest, čim bolj sem teren hvalil in se zanj navduševal, da bi ju opogumil.

Končno je začel Volkar s strahom misliti celo na to, da se nahajamo na velikanski in pokoncu postavljeni plošči, ki se je odmaknila od stene in se nekoliko tudi že nagnila od nje, torej gotovo čaka trenutka, ko bo zgrmela v globočino. Zazdelo se mu je možno, da sprožimo to ploščo mi s svojo težo.

Sicer bo nekoč ta skalnata plošča izgubila ravnotežje in zbobnela z višine, nakar postane stena tu neprestopna, toda to se gotovo ne bo zgodilo tako kmalu, ker sodeč po kamenju in zagvozdjenih skalah v razpoki, mora biti že davno, ko se je ta peč odklala od stene. In če je od takrat do sedaj kljubovala viharjem in padajočim skalam, je tudi ne bo premaknila teža treh komarjev, ki so se ji skobacali na greben.

Daleč pred nami na poti čez Prag sem ugledal troje počivajočih turistov. Takoj sem zaukal, nato pa se jim na vse grlo zadrhl, da so dobri za lonce vezati, za plezati po mehkem in za rekorde pri vinu, poticah in ženskah. To je dalo tovarišema nekaj moške samozavesti in poguma. Dobro razpoloženje se je pa še povečalo, ko smo zaslišali odgovor onih turistov, ki so menda povpraševali, če potrebujemo pomoči. Res, pravi so se našli, ki nam prinesejo pomoč! Odgovoril sem jim, naj počakajo, da priplezamo na vrh in jim potem prinesemo pomoč, mi njim! Pa me najbrž niso razumeli, ker niso hoteli čakati. — S takim smotrno nameravanim nagajivim norčevanjem, ki je pa mogoče bilo krivično, kakor tudi z norčevanjem iz nas in našega položaja, v katerem smo bili bolj svobodni ko tički na onem svetu, se mi je posrečilo ohranjevati prepotrebno korajžno razpoloženje.

Ko smo priplezali na vrh pečine, sta tovariša spoznala, da sem ju s svojo trditvijo o polici, ki naj bi bila v steni nasproti temu vrhu, nalagal. Kljub temu pa se nista razhudila name, ker sta mi pričela vedno bolj zaupati. Poleg tega pa sta uvidela, da ni za nas nobenega drugega izhoda, nego da poskusimo za vsako ceno priti preko razpoke v steno. Da bi se nazaj umikali in iskali prehodov na levo, nam še na misel ni prišlo.

Stena, ki nam je stala onstran razpoke nasproti, je bila gladka, nerazčlenjena in docela navpična, višje gori še malo previsna. Kake 4 do 5 metrov vodoravno proti levi pa je bila mala polica in nad njo kmalu še ena, a široka in udobna polica. Od spodaj se ni dalo priplezati na prvo polico, ker je bila stena nad razpoko pod to polico gladka in previsna. Pač pa sem upal, da se mi posreči priti do nje v vodoravni smeri od vrha pečine. Nasproti temu vrhu je bil namreč v steni kakor človeška dlan velik stop, ki je v strmini 45° visel proti razpoki. Kakega pol metra proti levi je bil še eden, a nekoliko manjši stop. Potem ni bilo en meter nobenega stopa, nasprotno: ravno tam je bila stena

nekoliko izbočena in bi se bilo treba na tistem mestu nagniti malo vznak proti razpoki. Za tem pa se je nahajal spet stop, ki se je pa zdržema nadaljeval in se končno razširil v prvo polico.

Skrbel me je oni meter gladke in izbočene ploskve v steni, pa sem bil vendar nekako gotov, da bom srečno izplezal. Odložil sem nahrbtnik, da bi me ne vlekel vznak, in tovariša sta me sede na pečini zavarovala. Nato sem, navezan na vrv, stopil v dolgem koraku z desno nogo preko razpoke na prvi stop, z levo nogo pa sem se odbil od pečine, da sem tako s silo odboja slonel k steni. Nato sem brzo stopil s prsti leve noge na drugi manjši stop, tako da sem ga izrabil pri tem le polovico, nato sem se prestopil z desno nogo, nalahko sloneč k steni, na ta, drugi stop, s čimer sem dobil levo nogo prosto za dolgi korak preko izbočene skale.

Preko tega mesta pa bi ne mogel priti, da mi ni prišel srečen slučaj na pomoč. Ko sem stopil na drugo stopinjo in brzo zgrabil z levico preko skalnate izbokline, da bi našel kako oporo, sem otipal na drugi strani izbočene skale kakor nalašč v skalo izdolbeno jamico, ravno primerno, da sem mogel vtakniti v njo štiri prste in se tako držati k steni, ko sem se nagnil nekoliko nazaj in stopil preko nevarnega mesta. Potem sem nalahko nagnjen k steni stopical po ozkih stopinjah do prve police, s katere sem nato splezal na višjo udobnejšo polico.

Tam sem zabil v neko špranjo železen kavelj z obročkom, da bi zavaroval ostala dva. Kljub temu se pa za zavarovanje nisem poslužil tega kavlja, ker sem našel malo bolj na levo večjo skalo, ki je bila sigurnejša nego kavelj. Ovil sem vrv okrog skale, ne da bi se sam razvezal, kavelj pa sem pustil zabiti v špranji, da ga bodo zanamci, ki jih prižene trma do vrha pečine, ugledali in jih bo to uverilo, da so na pravi poti in da se črez to mesto da priti.

Nato sta mi tovariša navezala vse tri nahrbtnike na vrv, da bi jih potegnil k sebi. Vlekel sem z vso silo, toda zvleči nisem mogel, ker me je prijel krč v roke. Zato sta nahrbtnike spet odvezala in mesto njih se je navezal Kajzelj. Povedal sem mu natanko, kako sem plezal jaz in tako je tudi on zavarovan po vrvi od zgoraj in zadaj srečno preplezal to točko. Oba skupaj sva potem potegnili nahrbtnike gori in nato je priplezal za nama še Volkar.

Za tem smo plezali po silno strmi in gladki steni z le redkimi oprimki in stopinjami navzgor do ozke police, ki se je proti levi dvigala. Na polici smo našli v skalo zabiti dolg železen klin. Taki klini so se sploh večkrat ponavljali. Čudili smo se onim kovačem, ki so vse to železje v steni s seboj privlekli. Na celi turi nismo porabili mi niti

enega kavlja, razen tistega, ki sem ga po nepotrebem zabil nad prestopom s pečine v steno. Pa smo prišli vseeno živi in zdravi čez.

Od tistega klina smo šli nekoliko po polici na levo, potem pa spet v gladko in slabo razčlenjeno strmo steno navzgor. Kajzelj in jaz sva plezala tu nezavarovana, Volkar pa se ni čutil dovolj sigurnega; zato ga je Kajzelj od zgoraj z vrvjo zavaroval.

Nekoliko višje smo dospeli na široko in s prodrom posuto polico, ki se proti desni nalahko dviga. Šli smo kakih 50 metrov po tej polici na desno in prišli do širokega, strmega in črnoumazanega žleba, ki je vedel od police navzgor. Polica vede pa še naprej in takoj za prvim sem ugledal jaz še drugi tak žleb, le da je bil ta drugi strmejši; prehajal je že v steno in je bil tako čudno razčlenjen, da me je bolj zanimal nego prvi.

Kajzelj se je odločil za prvi žleb, jaz pa za drugega. Ker se nisva mogla zediniti, sva začela plezati vsak po svojem navzgor. V mojem žlebu je bila po sredi navpična in pol metra široka poč. V to bi rad prišel, da bi se potem po njej gvozdil navzgor. Moral sem splezati po mokrih skalah za par metrov višje, potem pa po kolenih prestopati, nalahko se naslanjajoč na skalo, po 15 cm široki polici do poč. Toda ko sem z desnico že dosegel rob poč, je postala skala docela navpična; ker nisem našel nobenega oprimka, bi ne mogel sloneti več proti skali, marveč bi padel vznak. To mi je zaprlo prehod in žalostno sem se moral spet umakniti.

Medtem je tudi Volkar splezal po levem žlebu za Kajzeljem. Ko sem prišel nazaj pod žleb, je sprožil Kajzelj kamen, ki je z viška priletel meni na glavo, da mi je kar zadonelo v ušesih. Volkar se mi je škodoželjno zasmejal, ko je videl, da se tipljem po glavi, Kajzelj pa se je začel opravičevati v strahu, da ga čaka sedaj povračilo za vse tiste pridige, ki jih je on med potjo razdelil Volkarju. Toda za pridige se mi je zdelo škoda časa, tembolj, ker bi dejstva itak čisto nič ne spremenile. Poleg tega sem pa opazil, da sem Kajzelja z molkom huje zadel in mu je bilo pozneje njegove neprevidnosti res žal.

Višje v žlebu sta se Kajzelj in Volkar naenkrat ustavila, ker sta priplezala pod močno previsno pečino. Priplezal sem do njiju in videl, da bi se dalo priti čez previs, ker je imela nekaj dobrih oprimkov. Navezal sem se in dal vrv v roke Volkarju, ki je zlezel v majhno votlinico v desni steni žleba pod preveso in se v njej trdno vsedel. Tudi nahrbtnik sem pustil njemu. Nato sem se stegnil navzgor do prevese, se oprijel za dva dobra oprimka, se dvignil v zrak, brzo se preprijel višje in tako splezal čez. Potem sem z vrvjo spravil še tovariša in svoj nahrbtnik gori.

Nad preveso smo našli v steno zabiti kavelj z obročkom. Ker je že bil tam, smo ga uporabili za zavarovanje. Naravnost naprej je bila namreč stena neprestopna in treba je bilo iti na levo navzdol po nerazčlenjeni, gladki, strmo viseči in mokri plošči, da smo obšli neko skalo, in šele onkraj tiste skale se je dalo spet plezati navzgor proti levi. Da ne bi zdrsnil na oni plošči, sem potegnil vrv skozi obroček, pustil nahrbtnik tovarišema in se tako splazil preko plošče in okoli skale spet navzgor na varno mesto. Od tam sem zavaroval Volkarja, ki je — zavarovan od spredaj in zadaj — prišel za menoj in prinesel s seboj poleg svojega tudi moj nahrbtnik. Potem sem zavaroval še Kajzelja, da je mogel priti za nama.

Medtem, ko je lezel Kajzelj preko plošče in sem ga jaz držal na vrvi, je zbežal Volkar, ki je bržkone slutil, da smo že blizu vrha stene, in ki ima strast, da bi bil vedno prvi od družbe na vrhu, čeprav mogoče brez lastnega zasluženja, po položni polici na levo navzgor in kakih 20 metrov od naju je naenkrat zmagoslavno zaklical, da smo že na Kugy-jevi polici in poti, ki vede okrog Triglava ravno nad severno steno, kjer je ta najvišja, na ledenik. S Kajzeljem mu najprej skoro nisva verjela, ko pa sva pohitela k Volkarju in ugledala markacije na skalah, sva se uverila, da govori resnico.

Potem se je Kajzelj razhudil nad Volkarjem, češ, da si skuša na tako izdajalski način prisvajati prvenstvo pri turi. Volkar se je opravičeval, da ni mislil na to, toda — prvi pa da je le na vrhu. Meni je bilo na stvari malo ležeče, ker mi je šlo le za zmago celokupne družbe, tudi tovarišev, ki sta se mi zaupala, in ne le za sebe. Zmagali smo, torej sem bil zadovoljen!

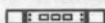
Pač pa sem grajal Kajzelja in še posebno Volkarja pri vsaki priliki, ko sta med turo pokazala, da imata premalo tovariške zavesti. Tudi potreba po vzajemnosti ju je o marsikaki dolžnosti poučila. — Tovariši plezalci morajo iti na turo z zavestjo, da so si res tovariši, imeti morajo le skupne in ne vsak posebnih lastnih interesov. Stremeti morajo po zmagi cele družbe in v ta namen mora izpostaviti vsak izmed njih svoje posebne lastnosti in zmožnosti, ki so pri različnih vedno diferentne. Ako turist prehiteva svojega tovariša in ga pušča pri plezanju ali sicer daleč za seboj ter se pri tem ne zmeni za to, da ga na tak način demoralizira in mu vzame pogum; če ruši turist pri plezanju vsled nepazljivosti kamenje na svoje tovariše, ki plezajo za njim, ter se ne meni za možne posledice; če se turist sploh ne ozira na potrebe svojega tovariša nikjer, dasi bi to zamogel, tedaj tudi nima pravice se zateči po pomoč k istemu tovarišu tam, kjer je od njegovih posebnih zmožnosti ali drznosti odvisen. In v stenah se vedno lahko pripeti, da postane

navezan eden tovariš na pomoč drugega. Tovarištvo je znak v nevarnostih že preizkušenega in discipliniranega planinca — dobrega človeka.

Ko smo dospeli na Kugyjevo polico, je bila že 4. ura popoldne; torej smo plezali preko same stene celih deset ur. Največ časa nam je vzelo plezanje po stebri, potem ko smo zavili iz žleba pod črno steno z vodopadom na desno ven v steno. Ker nismo ves čas ničesar jedli, razen par koščkov sladkorja, ki smo ga tu ali tam medpotoma zavžili, smo vzeli sedaj vsak nekoliko marmelade in kruha. Potem pa smo preobuli čevlje in odšli po Kugyjevi polici na levo na ledenik.

Omenim naj mimogrede, da sem podal o Triglavski steni le to, česar sem se zanesljivo spominjal. Pripomniti namreč moram, da je v stenah pozornost tako vezana na človekovo ravnanje, da si je težko zapomniti vse podrobnosti in si ustvariti nato natanko sliko stene. Mnogokrat se tovariši iz ene in iste plezalne družbe ne morejo zediniti v tem, kod v steni so pravzaprav plezali, ker se vsakdo izmed njih spominja drugih detajlov. Zato igra pri vseh opisih plezalnih tur kombinacija in sklepanje, ki se pa resnici le približuje, veliko vlogo.

(Dalje prih.)

V Visokih Turah.

Spisal Janko Mlakar.

(Dalje.)

Tu sedemo in čakamo, kdaj se nam kaj „odpre“. Kajti nad seboj smo tuintam zagledali popolnoma jasno nebo in smo bili prepričani, da se mora vsaj nekoliko „odpreti“. In res, naenkrat izgine megla in pred nami se pokažejo prostrani ledeniki s krasnim vencem gora. Čudno — par sto metrov oddaljenega Kleinglocknerja nismo videli, pač pa Dreiherrenspitze in Zillertalske Alpe s Zuckerhüttlom. Kakor zid je stala megla nad škrbino in je nam zakrivala vso vzhodno stran. Žal, da se nismo dolgo radovali razgleda; kajti megleno zagrinjalo je kmalu zopet padlo. Ker se ni hotelo več dvigniti, smo jo pobrali doli, seveda v gosti megli.

Pozno popoldne se je začelo naenkrat jasni in v dobri uri je izginila zadnja megla za Sonnblickom. Dolgo smo sedeli na ploščatih skalah za kočjo in gledali v krasni ledeni svet. Ko se je solnce skrilo, nas je začelo neusmiljeno zebsti; zatekli smo se v toplo obednico. A tudi tukaj nismo dolgo ostali. Tekom dneva se je namreč nateplo toliko gostov, da smo bili natlačeni kakor slaniki. Zato smo se podali kmalu k počitku na skupno ležišče.

Tu sede Lojze k oknu in se pripravi k šivanju. Ivan je namreč sedel, dasi neprostovoljno, a zato tem brezobzirneje za svoje elegantne črne hlače, na precej robato skalo, tako da se je na njegovi gladki črni polobli takoj odprlo precejšnje okence, skozi katero je pogledalo radovedno platno. To za gore povsem neprikladno oblačilo je sedaj Lojze sukal v rokah in delal z veččim očesom načrte, kako bi okno zopet zaprl.

„Kje imaš pa ti svoje?“ se naenkrat obrne name, ki sem že skrbno zavit ležal med Francetom in Ivanom.

„Kaj?“, vprašam ga začudeno.

„Hlače?“

„Tam le vise. Čemu ti bodo?“

„Ker sem ravno pri delu, zadelam še tebi tisto luknjico.“

„Hvala lepa, ni treba! Meni ne more platno na dan, ker imajo hlače dvojnato zadnjo oplat. Sestra mi je namreč za vse slučaje prišla čez in čez veliko krpo, češ da glodam spredaj kosti, zadaj pa-hlače.“

„Vendar je bolje, da ti jih zašijem; če ne, se mi natakneš na kak klin, kar je za hlače malo koristno in se nič ne prilega udom, ki so pod hlačami.“

In Lojze je šival. Koliko časa, nevem, ker sem se kmalu preselil v kraljestvo sanj. Med drugim se mi je sanjalo, da sem hotel čez škrbino, a Lojze me je z vso močjo vlekel nazaj. Da bi se ga znebil, ga krepko dregnem pod rebra in zadenem — Ivana.

Njegov glasni ugovor me takoj prestavi s škrbine na žimnico.

„Butni raje Franceta“, svetuje dobrohotno; „pa tako, da bo odletel v Lojza, in storil boš dobro delo. Toda pusti ju, naj godeta; saj imata tovarišev pomagačev toliko, da bi imela preveč dela, ako bi hotela vse odregati.“

In res je na vseh koncih in krajih cvililo in hreščalo. Ker nisva vedela drugega početi, sva študirala motive, po katerih so smrčali. Naposled sva našla zlasti pri Lojzu prav izrazit motiv iz tiste znane narodne:

Odrin', odrin' od kraja preč',

med tem ko je pri nemških hriboolazcih prevladoval znani „jodler“:

Holladijöh, dijö, dijö . . . “ —

Po načrtu bi bili morali naslednje jutro odriniti iz Oberwalderhütte na Wiesbachhorn; tako smo pa na vse zgodaj v obednici na Adlersruhe čakali zvečer naročene kave. Ker je bilo še vse tiho in pozaklenjeno, grem ven, da bi sklical kje kako kuhinjsko umetnico. Stikal sem po hiši in krog nje, a nikjer nisem mogel do službujočih duhov v krilih.

Ko se vrnem v obednico, najdem tovariše v najboljšem razpoloženju.

„Kaj se tako smejete?“ pravim nevoljno; „ali je to kak dovtip, da plačamo zajtrk že naprej, priložimo tudi dobro napitnino, in vse zato, da bi kolikor mogoče zgodaj odšli: sedaj pa ni nikogar blizu.“

„Le potrpi malo, Janko; boš videl, kako hitro bo kava na mizi“, pravi France, vzame trobento, s katero tuintam dajejo znamenja hribolazcem, kadar je megla, in odide ven.

Kmalu zaslišimo glasno „tutanje“ in čez par minut je bila gospodinja že v obednici. Mislila je namreč, da so prišli novi hribolazci. Bila je sicer kaj neprijetno razočarana; toda ni si upala tega pokazati in kmalu smo dobili zajutrak. Nato smo naložili svojo pokoro v podobi nahrbtnikov in odšli po Hoffmannovi poti navzdol.

Sprva gremo v smeri proti Hohenwartscharte (3184 m), toda še preden smo prišli v vznožje Hohenwartkopfa, zavijemo na levo na strmi Äusseres Glocknerkarrees. V snegu je bila narejena široka gaz, ki pa nas je le ovirala. Zato smo hodili raje poleg nje, kjer je sneg le količkaj držal. Tako smo zdaj stopali, zdaj se drsali, kakor je ravno nanese. Špranj je bilo jako malo, in še te nam niso delale preglavic, ker so bile deloma ozke, deloma pa s trdnimi sneženimi mostovi premostene.

Vreme je bilo lepo; a vkljub temu nisem bil posebno dobre volje. Malo me je jezilo, ker nismo že prejšnji dan šli v Oberwalderhütte in tako ostali pri prvotnem načrtu. Zato so bili pa tovariši toliko boljše volje. Zlasti ko smo zapustili kočo, ni bilo za mojim hrbtom — hodil sem prvi — smeha ne konca ne kraja, in Lojze je tako zadovoljno godel kakor medved, kadar zaloti panj medu.

„Jaz res ne vem, kaj imate, da ste že celo jutro tako dobre volje.“

„In kako bi tudi ne bili?“ odvrne mi Ivan. „Poglej tu doli krasno Pasterzo, na desni in levi te velikanske ledeniške lome in te ledene vrhove! Moj Bog, kako krasno jutro, da se človeku kar samo smeje!“

„In mi celo nekaj vidimo, česar ti ne vidiš“, vtakne se tudi France vmes.

„Kaj neki?“

„Oh, nič posebnega“, mi pravi Lojze. „Saj veš, da sta novinca na polju ledu in snega in sta vsa vesela, če le zagledata kje kako belo krpo.“

„Posebno na takem kraju, kamor najmanj spada, a se jako imenitno vidi“, pristavi Ivan, in vsi trije se zopet na ves glas zahehetajo.

„No, prešernost vas bo kmalu minila“, sem si mislil in se škodoželjno sam vase smejal; „le počakajte! Ko pridemo po kaki osemurni hoji na zadnje ledene strmine, pod vrh Wiesbachhorna, takrat se bom jaz smejal, vidva France in Lojze pa bosta sopihala, tudi Ivana bo morda zdelovalo.“

Žal, da se moja želja ni izpolnila . . .

Ko smo namreč preskočili zadnjo špranjo in po dobro nadelani poti v skalovitem Glocknerkaru prišli skoraj na rob Pasterze, zapazi Lojze studenec, poleg njega pa zeleno trato. In tam na teh mehkih tleh, pri odprtih ribjih konservah in krasni medicini, ki jo zna Ivan tako imenitno pripravljati, smo sklenili ta dan posvetiti postopanju in iti samo do Oberwalderhütte, češ da nam Wiesbachhorn ne uide . . . Toda, naposled nam je le ušel. —

Onstran Pasterze se nam je svetila Hoffmanova koča nasproti, od daleč podobna majhnemu gradiču. Seveda je v resnici le skromno gorsko zavetišče brez vsake oskrbe. Leži pa jako lepo na sočni zeleni strmini, Gamsgrube imenovani, od koder je najlepši razgled na Grossglockner in njegovo divno okolico.

Zato sem spravil takoj po prvi Lojzovi pipici tovariše na noge in ubrali smo jo naravnost čez ledenik.

Pasterza se je čudovito lesketala v solnčnem svitu. Tam, kjer smo jo preprečkali, je bila že popolnoma kopna. Na vseh koncih in krajih so žuboreli večji in manjši potočki ter si kar sproti kopali strugo v ledu, dokler niso izginili v kaki razpoki. Špranje nas niso posebno ovirale. Kar je bilo bolj ozkih, smo jih kar preskočili, široke pa smo obšli; tako smo kmalu dospeli pred Hoffmanovo kočo. Ker smo nameravali tu par ur ostati, si je vsak poiskal kolikor mogoče udobno ležišče za „dolce far niente“.

In bilo je res prijetno. Le mislite si: lepo ležite na mehkih zelenih tleh in solnce vas toplo obseva s temnomodrega neba, na katerem ni videti najmanjše meglice. Tik pred vami sniva večnolepa Pasterza, podobna širokemu veletoku, ki se je v istem hipu, ko ga je vzburkal silen vihar, spremenil v čisto srebro. V smeri proti Glocknerhausu vam sicer kmalu izgine izpred oči, zato je pa proti severu neomejen tisti krasni pogled na širo novalovito planjavo med Breilkopfom (3143 m) in Hohe Riffel (3342 m), ki je vsa pokrita s snegom in ledom, a iz nje mole trije Burgstalli, kakor mrki skalnati otoki v ledenem morju. Nad vso to ledeno pustnjo pa se dviguje ogromni Johannesberg (3475 m), ki na njem ne zapazite niti najmanjše temne proge; tako čist in bliščeč je njegov ledeni oklep. Seveda vam zopet in zopet uhaja pogled nazaj na Grossglockner in njegovo sosedo Glocknerwand (3730 m), ki se v nepopisljivi lepoti dvigujeta z ledenega vznožja proti nebu.

Nad vsem tem krasnim svetom je ležala globoka tišina; le tu in tam jo je pretrgalo divjega ledeniškega potoka šumenje, ki je je od časa do časa prinesel veter na svojih perotih od Velikega Burgstalla sem.

„Janko, kje imaš tisto žico, ki sem si z njo sinoči pipo osnažil? Zopet se mi je cev zabasala,“ se oglasi nenadoma Lojze.

„Kako moreš biti tako suhoparen?“ ga pokara Ivan. „Mi uživamo v pobožnem molku ta krasni planinski svet in si niti govoriti ne upamo; tako veličastno nam je pri srcu, ti nas pa zmotiš s svojo fajfo in žlindro.“

„O, tudi meni je čisto veličastno pri srcu, samo da spada k temu veličastvu pipica tobaka.“

„Da nam zasmradiš krasni planinski zrak s svojim smrdljivcem.“

„Dovoli, Ivan, to je popolnoma subjektivno. Kajti moje osebno mnenje, ki je v tem slučaju zame merodajno, je, da je moj — kakor si se ti žaljivo izrazil — „smrdljivec“ planinskemu zraku še le pravi aroma. Ker vpoštevam tudi tvoje osebno mnenje, se bom toliko oddaljil, da me ne boš več zavohal; tudi tvojega finega posluha ne bom žalil, če se mi pozneje v moji godbi kak register preveč odpre: po pipici tobaka se mi bo namreč kaka urica spanja zelo prilegla.“

„Raje reci: smrčanja“, se oglasi pikro, da se malo pomaščujem za motenje nočnega miru.

„No prav, pa smrčanja. Jaz se ne bom za izraze prepiral; da si mi le dal žico. Hvala lepa! Tako; sedaj si pa postavim tam gori kje svoj šotor, da bo vam tu „veličastneje“ pri srcu.“

Smrtna tišina, mehka tla in premalo spanja, to je tudi name tako vplivalo, da sem polagoma sladko zadremal, kar sta bila moja tovariša že precej časa pred menoj storila. Zbudili smo se šele popoldne ob treh. Sedaj je bil že čas za odhod. Hitro pospravim svoj nahrbtnik, potem grem klicat Lojza, ki je na naše klice trdovratno molčal.

Prilezem precej visoko nad kočo, kar zaslišim zamolke glasove, kakor da prihajajo izpod zemlje.

„Aha“, si mislim, „danes je odprl vse registre“, in grem za glasom. In res ga kmalu najdem. Ležal je vznak v udobni globini, kakor v prostorni banji, in je smrčal, da mu je odskakoval klobuk, s katerim si je bil pokrtil obraz. Ko ga zbudim, zagledam, da ima ušesa zavezana z robcem.

„Kaj te trga, da si se obvezal?“, ga vprašam sočutno.

„Trga? Ne! Kako pa prideš na tako misel? Aha, ker sem si zavezal ušesa. Veš, to pa storim vselej zato, da mi kaka žival vanje ne zleze in pa, pomežikne poredno, da me ne moti, če kdo smrči . . .“

Ker smo imeli do Oberwalderhütte samo dve uri hoda, se nismo posebno žurili. Pot nas je peljala precej časa po zelenem pobočju, nato smo zavili na ledeniško grobljo v vznožju golega žalostnega Fuscherkarkopfa (3370 m). Na levi smo imeli precej visok nasip, tako

da smo hodili kakor po ozki soteski. Kmalu pa pridemo zopet na odprt prostor in pred nami se razgrne namah velikanski Oberster Pasterzenkeesboden. Tu je ledenik pokrival — kakor navadno — sneg in ozka sled nam je kazala med skritimi špranjami pot proti skalnatemu otoku Gr. Burgstall, na katerem leži daleč na okrog vidna Oberwalderhütte (2965m).

Ta „koča“ je izmed najlepših planinskih domov, kar sem jih videl. V pritličju prostorna obednica, v nadstropju lepe spalnice; razgled pa nad vse krasen. Vsa Pasterza tja do Franz Josefshöhe in vsi vrhovi ob njenih bregovih leže pred teboj kakor na dlani. Izmed gora pa, ki obdajajo severni rob ledenika v krasnem polukrogu, seveda najboljši Johannisberg, ki se ti vidi tako blizu, da bi segel kar z roko po njem.

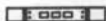
Hribolazcem, ki hočejo z Grossglocknerja na Salzburško, nudi Oberwalderhütte pač udobnejše prenočišče, kakor ga je dala meni Hoffmanhütte, ko sem koncem devetnajstega stoletja tod lezel čez Riffltor v Kaprunental. Takrat je bila lepa planota vrh Gr. Burgstalla še prazna.

Ko pridemo v kočo, zasedemo dve lepi sobi, si umijemo — roke, oblečemo gala - srajce in odidemo v obednico, kjer si je nekaj hribolazcev obojega spola preganjalo čas z jedjo, s pijačo — brezalkoholno —, s šahom in s knjigami. V zavesti svojih svežih srajc sedemo ponosno za mizo in ukažemo grahovko. Kmalu se je kadila pred nami iz štirih velikih skodelic, ne tista čista juha, ki ima komaj okus po grahu, marveč tista gosto kuhana, da postaviš lahko žlico vanjo.

Morda si nevoljen, dragi bralec v hlačah ali v krilu, ker pišem o tako prozaični reči, kakor je grahovka; toda le počasi! Pij na vse zgodaj zjutraj na Adlersruhe tisto rujavo žlodro, ki jo tam gori nazivljejo, ne vem po kakšni pravici, kavo, potem da žlempaj cel dan na mrzle konzerve samo vodo in videl boš, kakšnega pomena je na vse to topla grahovka v Oberwalderhütte!

Sploh je pa sekcija „Austria“, lastnica te koče, zelo dostojna družba, ki daje članom S.P.D. iste ugodnosti kakor svojim; poleg tega pa skrbi za lepe prostore, dobro postrežbo in zmerne cene.

((Dalje prih.))

Izlet članova Srpskog Planinskog Društva u Valjevski okrug.

Dušan Jelkić.

Na Veliki Petak 25. aprila o. g. oko šest sati izjutra vidalo se po beogradskim ulicama ljude sa uprtnjačom (ruksakom) i čebetima na leđima kako hitaju željezničkoj stanici koja je ovoga dana bila življa no obično, jer se masa sveta žurila u unutrašnjost da provede uskršnje praznike. Tu su đaci srednjih

i stručnih škola obojega spola, tu studenti i studentkinje sa raznih fakulteta, tu akademci, žene, matere s decom i ko već da izređa onu šarenu ali mnogobrojnu putujuću publiku. Što se bliže primiče prema polaska voza, broj izletnika planinara biva sve veći i mnogobrojniji. Do duše tu su pred stanicom i oni koji iz bilo kog razloga ne mogu s nama putovati, no moraju ostati gde su, ali ipak želja, da vide, ko će sve ići, dovela ih je među planince, da im požele dobar provod.

Nаш vredni tajnik izvadivši povlašćene vozne karte za nas sve, obavestio nas je, da sad možemo uzeti na sebe svoje stvari i krenuti se za ulazak u voz. Jest, ali ko da se provuče kroz onaj silan narod da dođe pred voz! Posle kratkog objašnjenja sa trdoglavim vratarom čekaonice propustiše nas planince pre ostalih u vagon. Kada smo se svi smestili, primetilo se, da neki još nisu dobili karte, te su u vozu od konduktera izvadili, no kaznu nisu platili s obzirom na veliku navalu kod blagajne.

Dan je kišovit i mutan, ali mi za to ipak verujemo, da naš izlet mora uspeti i da će kada se budemo penjali biti lepo vreme. Voz se krenuo sa pola sata zakašnjenja (u 8 mesto u 7:30) i odmičeno prolazeći sve bliže Mladenovcu. Mislili smo od Mladenovca biće manje sveta, ali smo se prevarili. Gomila je i tu bila ogromna. Tu su sada opet i vagoni manji, jer je pruga uskog koloseka, ali smo se ipak ugodno smestili. Ko nije bio u osobnom vagonu, bio je u vagonu, na kome piše 35 ljudi ili 4 konja, što planinci većma vole jer su u ovakvim vagonima komotniji i bolje se vidi predeo kroz koji se prolazi. Uz pesmu, šalu i dosetke vozimo se vijugavim serpentinama kroz livade, šumarke i njive, dok se nam s leve strane na bregu ne ukaza grobnica Njegovog Veličanstva kralja Petra I. crkva sagrađena od belog mramora koji se vadi ne daleko od Topole ispod planine Venčaca, koga smo posle ugledali kao i njegovog suseda Bukulju planinu, ispod koje leži Arandelovac sa izvorom kisele vode. Voz se ne zadržava dugo na pojedinim stanicama osim na stanici Lajkovac, gde smu imali pun jedan sat vremena. Oдавde se grana pruga na sever za Zabrež na Savi i jug za Čačak. Oдавde se lepo video Rudnik sa dva svoja vrha Velikim (1169 m) i Malim Šturcem (1159 m) kao i nešto niža Ostrovica (800 m), koja izgleda kao neki siljasti zub. Razvaline grada se ne mogu videti. Na Rudnik i Ostrovcu su se 192. penjali planinari opet na Vel. Petak te oživeše lanjske uspomene na tu turu Vozimo se pored Kolubare i vidimo dokle je. došla po nanetom pesku i mulju, ali je sada već u opadanju. Približujući se bliže Valjevu opazismo prema jugu vrhove Medvednika, Jablanika i Povlen, ciljeve našeg današnjeg izleta.

U Valjevo stigismo u ½ 5 po podne. Na stanici jedna ogromna masa sveta. Jedva se proguramo kroz nju. Mora biti da se valjda celo Valjevo sleglo na stanici da vidi ko će doći. Veliki Petak je. praznik, ne radi se ništa nigde na ovaj dan, u mnogim kućama se na ovaj dan i kuva nikakvo jelo — pa svet izišao na stanicu. Vojna vlast prijateljski raspoložena prema nama, dala nam je na raspoloženje vozara i vozarska kola, na koja poredasmo naše mnogobrojne torbe (bilo nas je 43) te se uputismo u »Hotel Sekulić.« Kada svi stigismo, naš vredni potpredsednik nam saopšti dalju maršrutu. Kroz pola sata krećemo se peške dalje, ali damama preporučuje da prenoće u Valjevu, još danas mogu otići do Petničke pećine a sutra neka se lagano krenu do pod Debelo Brdo, gde će se obe grupe sastati. U napred javlja da će sutrašnji dan biti naporan, pa ko se ne pouzdava u svoje noge neka ne ide s prvom grupom.

Dobar savet je bio primljen, i posle kratkog vremena prva grupa sa najpotrebnijim stvarima kretala se drumom sve pored Kolubare polako se uspinjući Aleksićevoj mehani, gde će biti prvo noćište. Na kraju Valjeva ne daleko od Kolubare nalazi se jedna mala pećina, kod koje svrnusmo, pa razgledavši je krenusmo dalje. Bojali smo se, da ćemo se iskaljati jer su bile silne kiše prethodnih dana ali ipak put beše prilično suv. Prođosmo preko mosta i dođosmo do mesta gde se Obnica i Jablanica sastaju i čine Kolubaru. Već se i mrak počeo spuštati a mi još uvek na drumu. Prođosmo selo Jovanje i njegovu lepu belu školu, s čijim učiteljem progovorismo nekoliko reči i kretosmo dalje.

Posle 8 km pešačenja stigismo Aleksićevoj mehani. Mehana je velika i prostrana, ima jednu sobu patosanu cigljama, a nema soba za prenoćište. Šta ćemo sad? Leći na gole ciglje učini nam se i suviše rizično. Čujemo da je u blizini škola, no učitelj nije u školi, otišao je da provede Uskrs, no tamo je famulus (šolski poslužitelj). Poslasmu po njega da dođe i da nas odvede u školsku sobu, da tamo prenoćimo. Tamo je bar patos, a ne ciglja. Famulus neće da dođe. Ni još ne polažemo oružje. Situaciju je ipak spasao naš potpredsednik time, što je dao doneti 50 kg sena te razastrsmo seno po cigljama, umotasmu se našim čebetima i predadosmo se u naručja boga Morfeja. Spavasmu ugodnije nego što smo mislili, a bili bi i bolje spavali, da nas nije posle ponoći uznemirila žandarm-ska patrola vraćajući se sa potere i tražeći konaka.

26. aprila, na Vel. Subotu, ustasmo u 4 sata. Vreme ne može biti lepše. Nebo se plavi kao zrela šljiva, nigde oblačka. Put vodi neprestano pored rečice Jablanice. Mi smo na drumu nad njom prilično visoko, ali njena leva obala je daleko strmija. Prođosmo i pored škole našeg nesuđenog konaka, koja je sama ispod brda bela u onom priyatnom zeleniku. Prešavši drveni most, više koga je razrušeni kameni most, koga je vojska u povlačenju razorila, sastasmo se kod mehane sa našim vođom šumarem, u čije rejon spadaju i planine, na koje ćemo se uspeti. Uspinjući se sve više dođosmo do škole u selu Tubraviću i do mehane Počute. Popismo po crnu kavu te dalje. Na sve strane žubore potoci i izvori i na svakih skoro sto metara prelazimo preko njih. Što se uzdižemo, sve većma opažamo pojave Karsta i krečnjačko kamenje. Kod takve jedne stene smo s i fotografirali te spuštajući se dolini reke dođemo do crkve Pustinja, koja je nekad bila manastir. Boljeg imena ne bi joj mogli dati, jer je zaista u pustinji. Nigde ni jedne kuće ni žive duše oko nje. Medvednik vidimo sve bolje. Ne idemo pravo njemu nego malo zaobilazimo, jer nas vođa vodi da vidimo napušteni rudnik ispod Malog Medvednika. Putem srećemo rudarske šliake a i put, kojim idemo, je od rudarske uprave bio načinjen. Kuća za kancelariju što je služila kao i radnički stanovi sada su seljačka obitavališta. a na mestu gde je bila topionica još nađosmo ogromne točkove od mašinerija što se verovatno zbog velike težine nije moglo razneti i razgrabiti no tu stoji čekajući da zub vremena učini svoje. Rudnik je napušten 1903. a bio je u eksploataciji jednog privatnog društva.

Ovde se vadila bakarna ruda.

Rastavši se od njega nastavismo uspinjanje. Ljudska naselja još uvek nailazimo, razume se kuća od kuće daleko i jedva se primećuje u šljiviku gustom. Okrenuvši se severu vidimo Cer i reku Savu sa mnogim selima i po kojoj crkvom. Sada smo već pod vrhom Vel. Medvednika. Staze ni puta nema. Krečnjak viri iz zemlje. Bukve lepe, da ne mora biti lepše. Visoke, debele, prave, ali silne leže i trunu na zemlji. Nagib je strm ali se može penjati. Već čujemo zviž-

danje i vesele uzvike onih, koji su se pre nas ispeli na vrh 1246 m. Uskoro smo i mi na vrhu. Šuma koja još nije prolistala svuda oko nas. Vidimo pred sobom Bosanske planine, pokrivene snegom i Užičke. Na vrhu smo se razmestili te smo ručali, od otopljenog snega kuvali čaj i odmarali se.

Sa prikupljenom snagom nastavismo put. Trebamo se sići sa vrha dole i posle opet gore na povijarke, to nam baš nije bilo pravo ali je takav put. Idući za Medvednik naiđosmo na otrovne zmiје koje je jedan mlad planinac slobodno hvatao golom rukom, dok se šumar povlačio natrag, kad ju je video. Opazili smo ubrzo, da naš vođa nije bog zna kakav odličan topograf. Ali da je i prirodoslovac slab te da ne zna imena bilja i životinja, to nas je prosto zučaduvalo. Neznane topografije ga opravdava jer je došao iz drugog sreza, ali šta da ga opravda što je slab prirodoslovac? Pred smicaj sunčev bili smo na vrhu Jablanika 1306 m, koji je sav na vrhu obrastao travom. Okrenuvši se severu opazismo Savu, pred nama je varoš Valjevo i Beograd. Dalje Bukulja, Venčac, Kosmaj, Avala, Cer, Vidojevica i Gučevo. Prema juga još je lepši vidik na planine Užičkog okruga: Murtenica, Tornik, Šargan, na zapadu su Bosanske planine a prema istoku se pružio Povlen i Maljen.

Ovde bi proveli čitave sate ali se mora silaziti da nas noć ne zateče u nepoznatom kraju. Put vodi uvek kroz šumu preko potočića ispod Ostenjka (1246 m) do mehane pod Debelim Brodom, gde će biti naš drugi konak. Druge partije pre nas stigle su Mehmedom vozarom Muslimanom iz Beljine te nam dođe u susret pričajući svoje zgode i nezgode na putu od Valjeva dovde i svoje nastradanje sa pohodom kod Petničke pećine 'kuda su stigli u mrak po blatu i glibu te niso ništa videli a grdno se namučiše. Ovde nas dočeka topla jagnjeća čorba i sveža varenika.

Pošto je svaki svoje stvari našao prostresmo čebeta po donetom senu i spremismo se na počinak. Šumar nas je opizao i prikazao mehandžiji kao neke žestoke ljude, koji se pentraju bolje od koza a za otrovne zmiје i da ne govorim. Dosta samo toliko, da nas je izza sna probudio, jer je sanjao, da su mu otrovne zmiје oči sisale, te je vikav, palio šibicu i tražio zmiје oko sebe, kojih je bilo samo u njegovoj raspaljenoj mašti.

27. aprila u jutru u 4 sata smo već svi ustali, pošto smo prethodno već otpevali uskršnju pesmu. Bez prtljaga i samo sa malo jela pođosmo na vrh Povlena, kojih ima tri: Veliki (1480 m) Srednji (1476 m) i Mali (1433 m). Idemo po lepoj travi preko koje žubore silni potočići. Strane su joj obrasle bukvom a nalaze se i čobanske staze, a ni nagib nije tako strm kao na Jablaniku. Vrh velikog je kamena stena na koju se skupismo te ne znadosmo na koju stranu pre da se okrenemo. Osim do sada viđenih planina ugledasmo i Kopaonik, Javor, Mučanj i Durmitor sav u snegu, oko kojega smo se dugo prepirali da li je to baš on. Priđe nam i jedan seljak, koji je bio bolji topograf od »vođe«, te nam izređa imena sviju planina, a on je potrdio, da je to Durmitor, oko koga se prepiramo. Grebenom koji je kamenit sedosmo na Srednji a odatle kroz šumu na Mali Povlen. U šumi puno divljeg luka, tako da se taj miris na daleko osećao. Pošto je na vrhu bilo obligatno fotografiranje, spustismo se za tili čas dole u dolinu i povratismo se mehani. Čebeta i ostalu kabastu robu ostavismo Mehmedu da kolima dovuče u Valjevo a mi onako laki bez teških torbi drumom se uputismo ka Valjevu. Pošto bio Vaskrs (Uskrs) svet na polju bez posla posmatra ove čudne ljude koji na ovaj veliki praznik idu i znoje se po suncu. Kod jedne

časme zastasmo da se napijemo vode a seljak izide i donese kocke belog šecera i čašu na poslužavniku da prvo uzmemo šečer pa onda da pijemo. Sunce žeže kao u julu. Znak da će danas još biti kiše. I nismo se prevarili. Oko 2 sata popodne začu se potmula grmljavina. Dogovorismo se mi, koji smo isprednjačili od ostalog društva, da ćemo čekati kod mehane da prođe kiša pa ćemo onda dalje. Pljusak je bio jak ali kratak i posle opet granu sunce te po toplini stigosmo u pol 7. u veče opet pred Hotel Sekulić. U veče je opet bila jaka i duga kiša a u ostalim krajevima i leda. Ali mi smo tada već naš program izvršili.

Drugi dan Uskrsa 28. aprila u 9 sati pre podne krenusmo iz Valjeva natrag kućama te u pol 7. u veče prispesmo u Beograd. U Arandelovcu je jedna manja grupa izišla da ide u park na izvor kisele vode, koja se besplatno toči koliko kome treba. Posle odmora krenula se ova grupa peške u Topolu, koja je 12 km udaljena. Arandelovac se sastoji iz jedne ali vrlo dugačke ulice i sa kaldrmom po kojoj nije savetno noću ići.

U Topoli je stari Karađorđev konak, i prva srpska Vojnička Kasarna, a malo dalje na bregu Oplenca kraljeva crkva. Pred njom je lep park od crnogorice i belogorice a do parka lepo zdanje onovne škole. Na žalost u crkvu se ne može jer čiča, koji čuva ključ (četnik pokojnog kralja Oslobođioca) nije bio tu nego u selu. Ali zato je bilo lepše uživanje posmatrajući nekih 15—20 sela pitome i lepe Šumadije. Rudnik i Ostrovnica se još lepše odavde vide. A vidi se i Rtanj i ogranci Stare Planine na istoku. U veče istoga dana bio povratak u Arandelovac i sutra dan u 1.20 po podne povratak preko Mladenovca i Beograda svome domu.

Kotiček.

Esperantisti na Storžiču.

Vladimir Topolovec.

Teško je sopihal dne 6. maja 1923 Gorenjec proti Kranju. Nosil je redek tovor: kar tri esperantiste-turiste, to je: celo dvajsetino esperantskega prebivalstva Ljubljane (60), in še gosta Rajkota, ki so se vsi hoteli povzpeti na dični Storžič (2134 m).

V Kranju so izstopili, presedlali na Tržičana. Gorenjec pa si je oddahnil in jo je hitro odpihal proti Jesenicam.

Tudi Tržičan je veselo zapiskal v slovo, ko se je otresel sitnih esperantistov. »Kdo naj razume te jezikovne uzmoviče? Če bi zavili po »iblansku« ali po »rajbnšku«, to bi bilo vsaj domače! Mogoče udrihajo še črez mene in mojo naglico!« Tako si je mislil naš lukamatija in je obračal za njimi svoje velike oči, ko so vihté s cepini takoj preizkusili Tržičansko cesto s svojimi podkovanimi »čežmi«. Esperantisti so se pa tudi oddahnili. Želeli so si samote in so zato kaj hitro prekoračili Tržič in se smejali domačinom, ki so z odprtimi ustmi vlekli na ušesa njih čudno »špraho«. »Menda so iz Amerike!« — Ko pa so esperantisti prispeli iz Tržiča, so prenehali s svojim domačim jezikom in so, oziraje se na soturista neesperantista, govorili »jugoslovanščino«.

Prijetna je bila pot ob šumečem potoku mimo vasi Sv. Katarine vse bližje v podnožje junaškega Storžiča. Krasno se je svetila njegova ostrá piramida,

»pravi kranjski Matterhorn«, ovita okoli in okoli v debelo snežno odejo. Od druge strani pa so jih pozdravljale Košuta, Zelenica, Vrtača, celo Stol se je nagibal s svojo megleno kučmo v pozdrav.

Po dveurni hoji po dolini so naenkrat izgrešili pot. Darinka, zaluzna knjižničarka esperantskega kluba, je hotela tu kar počivati, a njen »samideano frato« (»somišljenik brat«) je silil dalje. Sledili so mu in seveda dobro zašli. Plezali so se kar skozi grmovje in grmičevje dalje in po utrudljivem plezanju prispeli do snega. Dalje bo šlo lažje. Tu je treba torej počivati!

In počivali so, jedli, se mazali z vazelino, da bi ogoreli, in si nataknili očala. Zdaj pa dalje! Po snegu naprej grede, so kmalu opazili na skali, ki je molela iz snega. markacijo; na pravi poti so torej. Vendar se niso držali poti, ampak so krenili po strmem plazu navzgor, naravnost proti skoraj navpičnim stenam Storžiča. Lagodno so hodili, v lepem »gosjem« zaporedju drug za drugim. Prednjačil je Raiko, za njim je kobalil nadebudni Vladimir, njemu je sledila Darinka in kot poslednji je Niko stopinje, s trudom narejene, zopet razkopaval. Tako so se dvigali v serpentinah višje in višje. Strmina je postala prav huda, žeja pa kljub kepam snega, ki so si jih tlačili v usta, neznosna.

Prišli so do sten. Strm. ozek jarek, zasekan v snegu, je vodil med stenami kvišku. gotovo sled in včinek kakega plazu! Naši esperantisti so se odločili zanj. Strmo so se plazili, z rokami grebli v sneg in se pomikali kvišku. Kar zaslišijo kanlanje vode in res zagledajo slab vodni curek. Darinka in Raiko sta šla kar dalje, ker jima ni dišalo »prekišlo grozdje« obdano okoli in okoli z ledom. Niko in Vladimir pa kreneta k vodi in se previdno napijeta. Vladimir odhiti dalje v žleb, kar zasliši Nikitov »na pomoč«. Brzo se ozre in vidi Nikota, kako leži vzdolž na snegu in se krenko drži cepina, ki je bil zapičen v sneg. Takoj mu gre Vladimir na pomoč: hitro se podriča, a v tem trenutku odleti že preko poledenelih trave mimo Nikota, pa se k sreči ujame ob robu stene. — S težavo reši Nikota iz opasnega položaja: zdrčalo mu je namreč bilo na poledeneli travi, potem ko je plaz odnesel sneg.

Odslej je šlo dobro. Toda čim višje so prihajali, tem hušša je bila strmina, tem bolj je pripekalo sonce, tem bolj se jim je udiralo. Zato so krenili s snega v zelo krhke stene in so plezali po njih proti vrhu. Interesantno in zabavno je šlo navzgor. Rajko in Vladimir, bolj navajena skal, sta se hitro dvigala in ob pol 4. uri dosegla piramido na vrhu Storžiča. Niko in Darinka pa sta prilezla četrť ure kasneje. — To se jim je prilegel počitek! Razgleda steer niso imeli najkrasnejšega, ker so bili daljni kraji megleni; vendar so se lahko divili divjim Kamniškim planinam, predvsem Kočni, Babam in Mrzli gori ter ljubkim Karavankam. Tam proti jugu se je senčila bela Ljubljana in pod Šmarjetno goro je čepel Kranj. Proti zahodu so gledali le na Triglav in njegove mogočne sosedo, predvsem na Mangart.

Ko so se na vrhu za silo odpočili, so se odpravili v dolino. Našli so sneženo grapo, ki je peljala v dolino mimo Krničarjeve kočē, in so se spustili po njej. Sneg se je sicer udiral, vendar se je dalo vsled precejšnje strmine dričati. Prvi se je spustil Vladimir in je odričal navzdol. Ostali so mu sledili. Niko je odričal prostovoljno sede po hlačah v dolino, Darinka pa prostovoljno stoje in neprostovoljno sede, kakor je pač zahteval položaj.

Kmalu so bili na koncu snežišča, baš pred Krničarjevo kočē. Sledili so stezi in se brzo nižali. Opustili so stezo, prišli v strmo drčo in se spustili kar po njej.

V kratkem so bili v dolini, kjer so se zleknili po zeleni trati. Niko pa je obrnil moko, obširnejšo plat svojih hlač solncu tako izzivalno, da se je, vse rdeče od sramežljivosti, kar skrilu za zelenimi grički.

Turisti so se zdaj napotili proti Kranju. Kmet, ki so ga vprašali, koliko je še do Kranja, jim je naznanil, da morajo prav pošteno hiteti, če hočejo priti še do večernega vlaka. Zato so jo pa tudi rezali prav po esperantovsko, tako da so še ujeli Gorenjca, čeprav je bil njim navkljub ta dan do minute točen. In zvečer je bila župa 60 ljubljanskih esperatistov zopet polna.

Čez hrib in dol.

»Izpod Triglava.«

(Nadaljevanje.)

Par dni je preteklo, in zopet me je prišlo in vleklo ven na gore. Pa kaj ne bi? Uživali smo krasne pomladanske dneve, ves teden ni bilo videti oblaka na nebu, solnce nas je ogrevalo z vso svojo pomladansko močjo in kar naravnost greh se mi je zdelo ob prostem času posedati doma.

Ker sem imel zopet dva dni na razpolago, sem kar po telefonu povprašal »kotrofista«, ako je »kontent« in pripravljen za nov pohod in za nov napad na zimo v planinah. Brez ugovora je na to pristal, samo eno »ploščo« sem mu moral prej pripraviti. Da nama dolgčas ne bo, sva si preskrbela še enega, ker glasom latinščine šele »tres faciunt collegium«.

Petek nam je takorekoč potekel samo s pripravljanjem, zadnja tura nas je namreč izučila, česa nam je treba in kaj je odveč. Tudi »plošč« smo si preskrbeli, pa jih nismo kaj posebno pokončavali, ker smo večji del vse nazaj prinesli in to še »nerazvite«.

Vse je bilo gotovo in čakala sva samo še, kdaj se vendar prikaže naš »gazda in fotograf«, toda, kakor je njegova navada, njega od nikoder ni! Šele že skrajni čas je pricincal in kar v diru smo jo morali udariti proti kolodvoru, da smo še ujeli železnega konja, ki nas je potegnil skozi »štenge« proti severu v zgornjo Savsko dolino.

Na Jesenicah smo imeli dosti časa, ker smo čakali dobre 4 ure na vlak proti Kranjski Gori. Popustili smo svoje turistske »punkeljne« v kolodvorski restavraciji, sami mo se šli razkazovat Jeseničanom in Jeseničarkam. Bridke cepine smo si s seboj vzeli, da bi bolj imponirali. Znamenitosti Jesenic smo se kmalu nagledali, Jeseničani pa menda nas.

V vlaklu smo dobili ravno še prostora, da smo se zbasali v voz. Ker pa smo imeli toliko ropotije seboj, nas je sprevodnik še oštel in hotel, da se naše »sani« oddajo kot prtljaga, ker zavzemajo preveč prostora. Ta je pa lepa! Nov izraz za naše toliko cenjene smučke! »Sani« — bogme!

Krasna je bila noč, ko smo se izbasali v Mojstrani. Luna se je ravno priguncala izza Možaklje in snežna odeja se je iskrila, kakor da je posejana z milijardami samih biserov in diamantov. Bilo je sicer malo hladno, pa to nas ni prav nič motilo.

Preden smo se ustavili pri Šmercu, smo še šli »dečle« klicat v eno izmed hiš prav tam na koncu vasi. Pa se nam ni hotela nobena oglasiti. Zavili smo jo

toorej k »Šmercu«, kjer so nas prav gostoljubno sprejeli. Pri obširni Šmercovi peči smo se do dobra ogreli, malo potolažili želodce in nabrusili jezičke. Mama so nam tu povedali, da sta pred 14 dnevi šla tudi dva mlada gospoda na Triglav in da sta srečno prišla nazaj v Ljubljano.

(Dalje prihodnjič.)

Franjek Š. Bohinjski.

Društvene vesti.

Zbor delegatov se je vršil v Ljubljani dne 6. aprila 1924 pod predsedstvom načelnika dr. Tominška.

Podružnice so zastopali naslednji odposlanci: Kranjsko predsednik Fran Šavnik, Julij Depoli, Franc Holzhaker in Adalbert Pučnik; Kamniško predsednik Emil Cevc in dr. Konrad Janežič; Tržiško Ante Jelenc; Radovljiško Franc Cerar; Kranjskogorsko predsednik Karol Šefman, dr. Ivan Grašič, Josip Lavtižar, Josip Košir, Franc Pečar, Franc Cenčič, Franc Kajžar; Jeseniško Ignacij Koritnik, Ivan Šetinc in Franc Čop; Litijsko Bernard Andolšek in dr. Milan Jenko; Savinjsko ravnatelj Špende; Slovenjebistriško predsednik dr. Štefan Vodušek; Podravsko Pavel Glaser; Mariborsko ravnatelj Zupančič; Mežiško Karol Sedej.

Predsednik je pozdravil vse došle odposlance podružnic in posebej referenta oddelka za tujski promet ga. Rudolfa Badiuro, je poročal o sklepih zadnjega zbora delegatov in naznanil, da je na dnevnem redu pregled delovanja podružnic in določitev načrta za društveno delovanje v tekočem poslovnem letu.

Za Kranjsko podružnico je poročal predsednik Fran Šavnik; podružnica je pregradila Valvazorjevo kočo, dopolnila inventar in sedaj uredila boljše oskrbo. V načrtu ima sedaj še povečanje Prešernove koč. Skupno z Osrednjim odborom se bo poskušalo pridobiti ob Valvazorjevi koči še nekaj sveta v last.

Za Kamniško podružnico poroča g. dr. Konrad Janežič, da se je njeno delovanje osredoločilo poleg nabiranja članov na obnovo markacij; v načrtu ima podružnica postavitve zasilnega zavetišča na Mokrici in napravo nove poti v Spodnji Predasel. Podružnica tudi želi zopet prevzeti v svojo oskrbo Kamniško koč in sodelovati pri tem, da se v Kamniški Bistrici vendar postavi večje zavetišče.

G. Ignacij Koritnik poroča za Jeseniško podružnico, da je takoj pri ustanovitvi zbrala 171 članov in da je njeno prvo delo zaznamovanje potov in naprava kašipotnih tabel v okolici Jesenic in Javornika in z Golice na Stol; podružnica bi želela od Osrednjega odbora dobiti oskrbo Kadilnikove koč, drugače bo pa poskusila v sporazumu s Kranjskogorsko podružnico postaviti novo koč na Mlinci pod Kepo.

Predsednik je podal nato pojasnila glede oskrbe Kamniške in Kadilnikove koč in glede načrtov in pogajanj za postavitve dependance v Kamniški Bistrici.

G. Karol Šefman je podal poročilo o delovanju Kranjskogorske podružnice v smislu že objavljenega poročila o njenem občnem zboru. V načrtu ima podružnica dograditev in izboljšanje Koče na Gozdu. Kaj bo napraviti glede Doma na Vršiču, se bo pa še pokazalo, ker je to odvisno deloma tudi od ureditve obmejnega prometa z Italijo.

G. dr. Grašič je za Kranjskogorsko podružnico poročal o njenem stališču glede prodaje Doma na Vršiču. Stališče Osrednjega odbora, ki ni dovolil prodaje, so pojasnjevali gg. Hrovatin, dr. Tičar in predsednik. Na predlog dr. Janetiča se je pred zaključkom razpravljanja zaključila tozadevna debata.

G. Fran Cerar — za Radovljisko podružnico — je poročal o preureditvi Vilfanove koče na Begunjski in o preureditvi planinske veselice. Podružnica namerava Vilfanovo kočo letos povečati.

Za Tržiško podružnico poroča g. Jelenc, da je vršila le zaznamovanje potov na Košuto, Kofce in Storžič; imela je v načrtu postavitev planinske koče na Kofcah, ne more pa dobiti sveta od posestnikov. Potegovala se bo še naprej za pridobitev stavbnega prostora in nadaljevala bo zaznamovanje potov.

Za Litijsko podružnico poroča g. Andolšek, da je vršila samo zaznamovanje potov in zbiralala člansivo. V načrtu ima izpopolnitev markacij na lepe izletne točke, posebno na Sv. Goro, Slivno Goro, Sv. Miklavža, Janče itd. Tudi se bavi podružnica z mislijo, da bi postavila planinsko zavetišče na Kumu, kamor zahaja veliko izletnikov iz Ljubljane in Zagreba; za enkrat bo kazalo adaptirati kak prostor za izletnike.

Za Podravsko podružnico je g. nadsvetnik Glaser podal o njenem delovanju poročilo, ki je že objavljeno v Planinskem Vestniku, in je naglašal, da je treba urediti zavetišče pod Klopnim vrhom in da se morajo odstraniti neso-glasja, ki so nastala z Mariborsko podružnico.

G. Karl Sedej poroča za Mežiško podružnico, da so se izvršile markacije na Urško goro in Strojno in da se je postavila obilica napisnih tabel. Podružnica mora svoje delovanje raztegniti proti Črni in na Peco in namerava zato ustanoviti pododsek v Črni, ker je tam najprimernejši pristop na Peco. V načrtu je, da se prično priprave za novo kočo na Peci, ki bi naj bila izvršena po načrtu, kakor Prešernova koča na Stolu. Podružnica je pridobila enega posestnika, ki bo spravil potrebni les brezplačno na Peco. Dokler se koča ne zgradi, bo skušala podružnica pridobiti pri posestniku Mihelu sobo za planince.

G. dr. Vodušek poroča, da je podružnica v Slovenski Bistrici dosedaj zaznamovala 8 potov z izhodiščem iz Slovenske Bistrice, in sicer v smeri proti Ruški koči, Sv. Trem Kraljem in na Veliki vrh in obnovila markacije proti Poljčanam in Studenicam: prevzela je delovanje v Framskem Pohorju in mislila bo tudi na Boč, na katerega vrhu je treba radi razgleda drevje iztrebiti. Letos se bodo zaznamovali novi poti in stavile table; velika kažipotna tabla se postavi na kolodvoru pri Slovenski Bistrici.

Za Mariborsko podružnico poroča g. ravnatelj Zupančič v smislu že objavljenih poročil: v načrtu ima podružnica postavitev nove koče pri Ribniškem jezeru. Koča se namerava postaviti med Veliko Kopo in Črnim vrhom. To bo izvršiti v sporazumu s Podravsko podružnico. Podružnica ima v načrtu nanovo prepleksati Mariborski razgledni stolp, dokupiti svet nad Mariborsko kočo in nanovo zaznamovati potne zveze po Koziaku.

Vsa poročila in načrti so se v podrobni razpravi odobrili.

Redni občni zbor Osrednjega društva se je vršil dne 26. aprila 1924 v restavraciji Narodnega Doma v Ljubljani.

I. Načelnik dr. Fran Tominšek je, otvorivši zborovanje, pozdravil zastopnika minist. oddelka za tujski promet, g. Badiuro, zastopnike časo-

pisja, zastopnike Mariborske, Kranjskogorske in Kranjske podružnice, zastopnike kluba Skala in Zimskega sportnega saveza ter je podal sedeči glavni pregled društvenega delovanja v letu 1923.

Na zunaj je bilo delovanje društva zelo živahno, število turistov je znatno rastle, oskoda vseh planinskih postojank je bila zelo dobra in so tudi uspehi jako povoljni. Popraviti je bilo treba razne koče, ker je bilo izvršenih precej vlomov, tako kočo pri Triglavskih jezerih, Kadičnikovo kočo na Golici in Cojzovo kočo na Kokrskem sedlu. Orožnovo kočo na Črni prsti smo že popravili in uredili in jo postavili v promet. Večja popravila so bila potrebna za hotel Zlatorog, ki moramo nanj posebno paziti, ker imamo pri njegovem obratu največ stanih dohodkov. Nastala je potreba, stavbo nanovo prepleskati, ker je lesovje že silno trpelo; to popravilo je bilo projektovano že leta 1914, a se je moralo radi vojne odložiti. V preteklem letu smo dobili veliko podporo od ljubljanskega trgovca ga. Frana Mediča, ki nam je podaril vso potrebno barvo in zato smo preteklo leto dali hotel nanovo prepleskati, počediti notranje prostore, zlasti kuhinjo in stranišča in popraviti streho. V jeseni sta se pri hotelu Zlatorogu pora vsled starosti ledenica in hlev, radi česar je odbor sklenil, da se postavi na betonskem temelju bivšega rezervoarja gospodarsko poslopje, ki so imelo spodaj simo potrebno klet, pralnico in peč za peko kruha, zgoraj pa štiri sobe in v podstresju dveje velikih skupnih ležišč za turiste; zadaj se postavi ledenica in shramba za vozila. Ta zgradba se je kot nujna že morala oddati. Gradi se tudi čolnarna za štiri čolne. Ko bodo izvršena ta dela, bo hotel Zlatorog popolnoma urejen in bo za mnogo let zadostoval potrebam prometa.

Ze lansko leto je bil sklenjeno, da se zgradi nova planinska koča na Krvavcu. Prostor za novo kočo se je izbral blizu pod vrhom, kjer je svet lastnina Kriške graščine. Radi pridobitve lastnine in odmerjenja se je stvar zavlekla skozi celo leto, ker ni bilo dobiti zemljemerca. Sedaj je zadevni stavbni prostor že kupljen. Lastnica sveta, ga. baronica Apfaltrern, je pokazala društvu veliko naklonjenost in zato naj ji bo izrečena na tem mestu topla zahvala. Urediti je še končno merjenje in doseči odobritev pogodbe pri agrarni reformi. Gradbena dela se pa prično že letos in je pričakovati, da bo nova koča že letos pripravljena pod streho.

Društvo je kupilo od društva Oesterreichischer Touristenklub Mallnerjevo kočo na Črni Prsti in kočo na Donački gori. Obe ti koči sta pa v zelo slabem stanju in ju bo treba popolnoma prenoviti; letos se to še ne more izvršiti.

Tudi podružnice so bile zelo marljive pri zgradbi koč. Pokazati je le na preureditev Valvazorjeve koče in na Krekovo kočo na Rakitovcu, ki bo še letos otvorjena. Savinjsko podružnica je sklenila povečati Piskernikovo zavetišče v Logarski dolini, Mariborska in Podravska podružnica pa delujeta prav živahno na Pohorju, kar je zelo važno, tako iz planinskih kakor tudi narodnih ozirov.

Društvo se je vedno trudilo doseči zboljšanje prometnih zvez na naših železnica; ker je železniško ravnateljstvo sedaj v Ljubljani, se bo v tem oziru dalo vsekako mnogo več doseči. Draga vožnja po železnica je velika ovira za razvoj turistike. Odbor je zato porabil vsako priliko, da bi se dosegla polovična vožnja za turiste; uspeli smo v toliko, da je dovoljena polovična vožnja za skupine turistov po najmanj 20. V tem oziru podpira naše društvo posebno nanovo ustanovljeno Srpsko Planinsko Društvo v Beogradu. Pred kratkim smo prejeli od njegovega podpredsednika obvestilo, da bodo ugodnost polovične vožnje mogle doseči že skupine 5 članov.

Osrednji odbor je sodeloval s svojimi spomenicami in predlogi pri pogajanjih radi ureditve obmejnega prometa z Avstrijo. Ker se pa za nas niso dale doseči primerne kompenzacije, so ostala ta pogajanja brez uspeha. Mi pri tem nimamo škode, ker so v Karavankah in Savinjskih Alpah vsi poti in v poštevh prihajajoče planinske kočje na naši strani. Važnejša bodo pogajanja zaradi obmejnega prometa v Julijskih Alpah, kjer imamo mi na oni strani svoj Dom na Vršiču in kjer je tudi več vrhov dosedaj pristopnih le od južne, sedaj italijanske strani. Vsekako bo društvo primorano zgraditi več novih turistovskih potov, da bomo imeli tudi z naše strani pristop na obmejne vrhove, kakor osobito na Prisojnik, Mojstrovko in Jalovec.

Konečno se načelnik v toplih besedah spominja umrlih članov, posebej ustanovnika ga. Derganca in častnega člana dr. Frischaufa. —

Nato prečita g. Šparhakl tajniško poročilo. Iz njega je posneti: Društveno življenje se je zelo razmahnilo. Vseh članov je čez 6.000, na Osrednje društvo jih odpade 3.111. Vneto zanimanje se je zbudilo za naš lepi Planinski Vestnik. Leta 1922 je bilo samo 854 naročnikov, njih število se je koncem leta 1923 povzdignilo na 1130. Pristopajo pa še vedno novi naročniki. Osrednji odbor in urednik se trudita dovesti Planinski Vestnik na ono višino, ki jo je imel pred vojno. Pri tej priliki se je zahvaliti časopisju, ki podpira naše delo in obrača pozornost na naše glasilo. Osrednji odbor je imel redno vsak teden sejo in razentega posebne seje v gospodarskem in hotelskem odseku. Tajništvo je rešilo 1765 dopisov, društvena pisarna je odpravila nad 2.000 strank. Osrednji odbor je v prošli poslovni dobi oskrboval 15 planinskih koč in dva planinska hotela. Gospodarji naših postojank so bili po večini gg. odborniki, in sicer za hotel Sv. Janez g. Gvidon Čadež, za hotel Zlatorog g. Makso Hrovatin, za Triglavski Dom na Kredarici g. Janko Ravnik, za Aljažev Dom g. Miško Vlaj, za Aleksandrov Dom in Vodnikovo kočjo g. Anton Spende, za kočjo pri Triglavskih jezerih g. Alojzij Knafelc, za Erjavčevo kočjo na Vršiču g. dr. Stanko Tomineš, za Orožnovo kočjo g. dr. Dominik Zvokelj, za Spodnjo kočjo na Golici ter Kadilnikovo kočjo vrh Golice g. Ivan Šabec, za Češko kočjo g. Stanko Tominec, za Cojzovo kočjo g. France Lapajne, za turistovsko kočjo v Kamniški Bistrici in Kamniško kočjo na Kamniškem sedlu g. Jože Jeretina ter za kočjo na Veliki Planini g. Rudolf Rozman. Oskrba društvenih postojank je bila uspešna in promet zelo dober. Razveseljivo je, da se širši krogi zanimajo za društvo in je tudi materijelno podpirajo. Društvo je dobilo preteklo leto večkrat denarno podporo pri domačih denarnih zavodih, za kar izrekamo toplo zahvalo. Pri zbiranju podpor nas je posebno podpiral zaslužni član g. dr. Defranceschi. Posebno zahvalo je še izreči gu. načelniku zdravstvenega odseka v Ljubljani, sanitetnemu referentu dr. Katičiču za vsakoletno izdatno odporo.

Blagajnik g. Jože Jeretina poroča o društvenih dohodkih in izdatkih. — Računski preglednik g. Mirko Frlic poroča v svojem in v imenu ga. Srečka Škrlepa, da sta natančno pregledala vse knjige in ugotovila, da so knjige in blagajna v popolnem redu. Predlaga, da se da blagajniku absolutorij. Občni zbor temu pritrji.

O proračunu se razvije daljša debata. G. dr. Vladimir Knaflič naglašja, da se odbor preveč briga za hotele, graja postavko za zgradbe pri hotelu Zlatorogu in da v proračun ni postavljena stavba nove kočje na Krvavcu ter predlaga v imenu turistov-športnikov daljšo resolucijo, merečo proti zgrad-

bam pri hotelu Zlatorogu in za takojšnjo izvršitev stavbe na Krvavcu ter za pospeševanje zimske turisticke.

G. Rasto Pustoslemšek izvaja, da so adaptacije pri hotelu Zlatorogu res potrebne, da pa se naj nove sobe in skupna ležišča določijo za izključno uporabo članom pianincem, ki naj dobijo v teh prostorih iste ugodnosti, kakor v planinskih kočah; dalje predlaga, da se naj članarina zviša na 25 Din, vpisnina na 10 Din, ustanovnina za 100%. Tudi predlaga, da se postavka za zgradbo novih potov zviša v proračunu na 20.000 Din. Izrazi mnenje, da bi moral odbor skrbeti, da dobi večjo podporo od države in drugih korporacij.

Blagajnik g. Jeretina in g. Sparhakl pojasnujeta, da se koča na Krvavcu zato ne omenja posebej v proračunu, ker je že prejšnje leto bila postavljena v proračun in ker je za stavbo na Krvavcu že naložen poseben fond, ki je celo višji, nego se je pri zadnjem občnem zboru sklenilo.

Načelnik poda posamezna pojasnila in odredi glasovanje o posameznih točkah proračuna.

Povišek članarine se po dodatnem predlogu g. ravnatelja Zupančiča načeloma sklene.

Nato zahteva g. dr. Knaflič takojšnje glasovanje o predlagani svoji resoluciji, ki zadeva preferenčno izvršitev stavbe koče na Krvavcu in razveljavljenje, oziroma revizijo odborovega sklepa glede naprave nove zgradbe (ledenice) pri hotelu Zlatorogu. Na zahtevo načelnika formulira z ozirom na proračun svoj predlog tako, da se naj stavba pri hotelu Zlatorogu ustavi. Ker vzklika večina za glasovanje, da načelnik ta predlog na glasovanje in konstatuje, da je predlog dr. Knafliča z večino sprejet.

Po kratkem razgovoru z navzočimi odborniki naznani načelnik, da on in odborniki odstopijo, ker ne morejo prevzeti odgovornosti za veliko škodo, združen z ustavitvijo stavbe, ki je že oddana in za katero se dela že vršijo. Z ozirom na ta odstop zaključijo občni zbor.

II. Radi odstopa celokupnega odbora se je potem radi novih volitev sklical izredni občni zbor Osrednjega društva na 8. maja 1924 v dvorani Mestnega Doma. Vršil se je ob nabito polni dvorani.

Zborovanje je otvoril odstopivši načelnik dr. Fran Tominšek, ki je poudarjal, da je treba najprej voliti predsednika, ki bo vodil zborovanje. Z vzklikom je bil izvoljen dr. Tominšek, ki je takoj odredil volitve novega odbora. Naglašal je, da so se medtem nesoglasja, nastala na zadnjem občnem zboru glede hotela Zlatoroga, srečno izravnala. V smislu pravil je treba posebej voliti načelnika in posebej ostali odbor. K točki volitev načelnika se je oglasil za besedo g. Bitenc, ki je prečital izjavo, kjer se naglašja, da so bili dogodki na zadnjem občnem zboru plod neljubega nesporazuma in izreka g. dr. Tominšku, kot društvenemu predsedniku, neomejeno zaupanje s prošnjo, da zopet prevzame predsedniško mesto. Izjava je bila sprejeta z viharim odobravanjem. Med živahnimi aklamacijami je bil nato izvoljen soglasno za načelnika dr. Fran Tominšek, ki je izvolitev sprejel. Poudarjal je svoje veselje, da se je zopet doseglo soglasje med društveniki. Odbor je na občnem zboru odstopil radi sprejete resolucije, ki se je obračala proti že započetim delom pri »Zlatorogu«. Ustavitev teh del, ki so po večini že oddana, bi značila ogromno materijelno škodo za društvo. Ne iz užaljenosti, marveč ker ni mogel prevzeti odgovornosti za to škodo, je odbor iz izrečene mu nezaupnice izvajal posledice ter odstopil.

Kasnejši medsebojni razgovori so pokazali, da je spor o tej točki povzročilo samo nesporazumljenje, ki pa se je nato ob obojestranski dobri volji z lahkoto izgladilo. Zato upa, da se bo sedaj ta občni zbor gladko in uspešno završil. Nato je odredil volitev odbora.

G. prof. dr. Jesenko je predlagal, da naj se izvoli odbor z vzklikom. Glede tega in glede predlaganih kandidatov pa se je vnela ostra debata, ki so se je udeležili gg. Josip Mandelj, dr. Defranceschi, dr. Jesenko, dr. Mrak, dr. Svirgelj in dr. Knaflič. Vkljub temu, da je predsednik dvakrat prekinil zborovanje, ni bilo mogoče sestaviti sporazumne liste. Predložiti sta se dve listi kandidatov in konečno je nastal tudi spor, kdo ima pravico glasovati. Razburjenost je naraščala, vedno bolj je kazalo, da se ta nasprotstva ne bodo dala izgladiti. Zato je stavil g. R. Pustoslemšek predlog, da se ta občni zbor preloži, ker je jasno, da na njem ni mogoče v vprašanju novega odbora doseči soglasja, in naj se naprosi g. predsednik, da v najkrajšem času skliče nov občni zbor, na katerem bodo imeli pravico glasovanja samo oni, ki se izkažejo z veljavnimi članskimi izkaznicami.

Predsednik dr. Tominšek je nato izjavil, da je postal položaj na občnem zboru tak, da ni pričakovati uspešnega rezultata. Z ozirom na to zaključuje ex praesidio zborovanje in odlaga ponovno mesto načelnika. Ponovni izredni občni zbor skliče v najkrajšem času v nadi, da se dotlej zares doseže sporazum.

III. Izredni občni zbor dne 20. maja 1924 je zaključil v društvu nastali spor. Vršil se je zopet v dvorani Mestnega Doma. Otvoril je zborovanje g. dr. Fran Tominšek, ki je takoj stavil na dnevni red volitev novega odbora, proglašivši, da je med opozicijo (»resolucijonaši«) in ostalo skupino prišlo do sporazuma ter da je lista kandidatov sestavljena v obojestranskem sporazumu.

Nato se je z vzklikom zopet izvolil za načelnika dr. Fran Tominšek. Ta je potem prečital listo kandidatov za odbor. Sklene se volitev z vzklikom in soglasno so bili v odbor izvoljeni sledeči odborniki: gg. Ivan Korenčan, dr. Vladimir Knaflič, Stane Tominec, Jože Jeretina, Ivan Tavčar, Makso Hrovatin, Gvion Čadez, Rudolf Rozman, profesor Janko Mlakar, Alojzij Knafelc, ing. Viktor Škaberné, prof. Janko Ravnik, Fran Lapajne; za namestnike pa: dr. Stanko Tominšek, Janez Kveder, Ivan Krivic, Ivan Šabec, dr. Dominik Žvokelj; za računsko preglednika: Mirko Frline in Srečko Škrlep.

Med izvoljenimi so večinoma dosedanji odborniki, le dva odbornika in dva namestnika so novi.

Po volitvah se je oglasil k besedi g. dr. Vladimir Knaflič, ki je utemeljeval in predlagal v imenu dosedanje opozicije nastopne resolucije:

1. Občni zbor nalaga odboru takojšnjo prvenstveno zgradbo koč na Krvavcu in uporabo Krvavčevega fonda izključno le v to svrhu;
2. uvodne korake glede nove koč na Veliki Planini;
3. nova pogajanja radi turistovskega doma v Kamniški Bistrici;
4. obnovo potov in markacij zlasti v Kamniškem pogorju in gojenje zimske turisticke enako kakor letne;
5. razne ukrepe »planinske policije«, zlasti strogo izvajanje hišnega reda v kočah in zatiranje pijančevanja ter vrsto drugih sličnih ukrepov, med njimi strožje pogoje za nečlane pri obisku koč;
6. takojšnjo povišanje članarine v smislu sklepa rednega občnega zbora za nove člane in one, ki dosedaj članarine še niso plačali;
7. redne mesečne člansko

sestanke poslovnega značaja in ožjo zvezo s podružnicami; 8. premembe pravil; 9. ukrepe za enotno jugoslovansko planinarsko organizacijo.

Resolucije se brez ugovora in z odobravanjem sprejmejo.

Načelnik proglasi ta sklep, poudarjajoč, da bodo služile, dasi niso bile po pravilih kot samostalen predlog na dnevnem redu, novemu odboru za smer-nice delovanja.

Načelnik dr. Tominšek še pozdravi prisotnega načelnika oddelka minist-rstva za trgovino in industrijo, g. dr. Rudolfa Marna, izražajoč nado, da ob pospeševanju prometa tujcev in turisticke tudi naše društvo ne ostane brez podpore.

G. dr. Marn se zahvali za pozdrav in priporoča društvu, da obrača po-zornost na zimski šport ter da poleg Krvavca ne zanemari Velike Planine kot zbirališča zimskih izletnikov. Tudi naznanja, da so se že storili koraki za uvedbo redne vožnje iz Kamnika do Stahovice in celo do Konjskega dola v Bistrici.

Ker je med tem časom došel odlok ministrstva saobračaja, da se članom, ki potujejo na ture v skupinah po 5 do 9, proti posebnim društvenim izkazom dovoljuje polovična vožnja po železnici, sklene občni zbor poslati ministru sa-obračaja, gu. dr. Svetoliku Popoviču planinski pozdrav in zahvalo in takisto gu. min. ref. za promet tujcev, gu. dr. Cirilu Žižek u.

Nato je načelnik zaključil občni zbor, ki se je bil izvršil in končal v naj-lepšem soglasju.

Savinjska podružnica S. P. D., občni zbor. (Konec.) — Pretečeno leto nas je obiskalo »Srbsko planinsko društvo« iz Beograda pod vodstvom podpredsednika Nedeljkičevića, dr. Tašneria in dr. Ravnika. Za cilj so si izbrali Sav. Alpe; ker so napovedali svoj prihod kot bratsko plan. društvo, je dobil poset za nas bolj oficijelno lice. Podružnica je storila, kar je bilo v njenih močeh, gmotno pa žal ni mogla povsem ustreči. V Celju je na kolodvoru goste v imenu naše podružnice pozdravil podpredsednik g. dr. Ernest Kalan, v imenu mesta Celje g. župan dr. Juro Hrašovec in v imenu »Tujskega prometa« gosp. magistratni svetnik Ivo Šubic. Vrli Celjani so došlim bratskim planincem priredili lep banket. — Isti dan, 27. jul., smo se odpeljali iz Celja do Paške vasi in od tukaj smo jo krenili peš do Mozirja, kjer so bili Srbi slavnostno sprejeti. Pričakovali in pozdravili so jih g. komisar pol. ekspoziture, načelnik našega odseka, g. župan, Sokol in požarna bramba. Po kratkem odmoru se je pot z vozovi nadaljevala do Luč, kjer je goste pozdravil načelnik podružnice, g. Franc Kocbek. Tam smo si počili. Drugi dan se je družba razdelila v dve partiji. Prva se je odcepila skozi Robanov Kot na Korošico, druga je šla v Solčavo, Logarsko dolino in na Okrešelj. Naslednji dan je prva partija šla na Ojstrico—Škarje—Planjavo—Kamniško sedlo, kjer smo se zopet našli z ostalo partijo. Sledeča noč in naslednji dan je bil posvečen počitku na Okrešlju. Omenim pri tej priliki, da so Srbi precej žilavi in jim na dan takozvanega počitka Mrzla gora ni napravila nobenih posebnih ovir. Četrty dan navsezgodaj smo zopet odrinili, prva partija skozi Turški Žleb na Skuto—Štrugo in Cojzovo kočo, druga pa čez Savinjsko sedlo na Jezersko. — Grintavec je skazilo slabo vreme in tako se je tura končala v Kamniški Bistrici. Po prisrčnem slovesu so nas zapustili srbski planinci ter nadaljevali pot v Ljubljano, nekateri pa še na Triglav. — Naše planine bodo kmalu znane po celi Jugoslaviji. — Voditelji partij so bili gg. Badiura, Kocbek, Zdolšek, Trobej in Tratnik.

Meseca novembra pretečenega leta je bila sklicana v Celju anketa vseh zastopnikov planinskih podružnic nekdanjega štajerskega območja, zastopnikov mest, trgov, kopališč in letovišč. Načeloval ji je dvorni svetnik g. dr. Marn. Smoter posvetovanja je bil: »Kako pospešiti v naših krajih tujski promet?« Podružnico je zastopal tajnik g. Zdolšek. Podružnica je predložila vse svoje težnje in je našla popolno umevanje. Pred vsem so se navedle naše slabe prometne razmere v gornji Savinjski dolini: avto-veza Rečica ob Paki—Gornji Grad po Zadretju, avto po Sav. cesti—Ljubno—Ljuče—Solčava, prepotrebna redna vozna pošta na isti prog. brzjav in telefon Solčava—Ljubno, cesta iz Solčave v Logarsko dolino, naša nameravana nova v Log. dolini, reklama za Alpe potom tujskega prometa i. t. d. Na isti seji se je obljubilo, da se ustanovi v Celju posebna pisarna za »Tujski promet«. Če se bo to udejavilo, bomo tudi mi svoje težnje lažje spravili na pravo mesto. Vsekakor pa bo podružnici kazalo ostati v stiku z Zvezo za tujski promet, ki nam lahko pomaga. Zaenkrat pa smo seveda še navezani na samega sebe in naše lastno delo.

O delovanju Celjskega odseka Savinjske podružnice poroča g. Plahuta sledeče:

Ker na zadnjem občnem zboru izvoljeni odbor Celjskega odseka izvolitve ni sprejel, je odbor podružnice poveril vodstvo istega začasno meni; o svojem delovanju v tem času podajam sledeče poročilo:

»Moje delovanje je zadevalo samo Celjsko kočo. Že prejšnji odbor odseka je izdražbal od Celjske mestne občine takozvano Kumrovo posestvo pod Tostom za dobo 10 let v svrhu izletnikov in planincev. Posestvo in kočo je imel prej v najemu gosp. dr. Gollitsch, ki je bil tudi lastnik vse oprave v koči. Opravo je prejšnji odbor od prejšnjega najemnika dr. Gollitscha kupil za ceno 6250 Din. S tem odkupom pa sem zagazil v denarne stiske, v katerih se odsek še danes nahaja. Koči je tudi manjkalo še marsičesa: kozarcev, steklenic, jedilnega orodja, kuhinjske posode itd. Razen tega so se morala izvršiti na poslopiu nainuinejša popravila zunaj ter v sobah, v kuhinji. V kritje plačil in stroškov sem najel pri ljubljanski kreditni banki posojilo 1500 Din. Prijavili smo potem obrt točenja alkoh. pijač v zaprtih steklenicah, kar je zaenkrat zadostovalo. Za nakup vina in piva smo z nabiralno polo nabrali Din 2000 pri raznih denarnih zavodih in trgovcih. Tako smo kočo lahko izročili svojemu namenu. — Kot začasni oskrbnik je bil nastavljen Knez Karel. Obisk koče je bil jako dober. Da bo pa svoj namen popolnoma dosegla, bo treba preskrbeti denarnih sredstev, da se dobro opremi, in kar je še bolj važno, da se bo moglo tudi posestvo obdelovati, kar bi lahko donášalo dobiček. Temelj je postavljen in nadaljnje delo bode morda lažje ko je bilo dosedanje. — Čakajo pa novi odbor tudi še druge naloge, ki se ne tičejo samo Celjske koče, ki pa tudi morajo priti na red, pa so se v mojem poslovanju zanemarjale. Upam, da se bo pričelo zopet veselo delo v odseku, kakršno je bilo včasih. Ta odsek pa mora poklicati v življenje današnji občni zbor.« —

Podrobno blagajniško poročilo poda predsednik g. Kocbek. Tudi iz tega poročila vidimo veliko delo podružnice. Celoten promet je znašal okroglo 130 tisoč dinarjev. Dohodkov je bilo 65 tisoč Din, stroškov 64.950 Din.

Najvažnejšo točko občnega zbora pa je tvorila nova zgradba v Logarski dolini. Poročevalec gosp. svetnik Franc Tiller poudarja in obrazloži navzočim velik pomen in nujno potrebo te zgradbe za nadaljnji razvoj podružnice in turisticke sploh v naših planinah. Iz gmotnih ozirov bo seveda podružnica mogla

ustreči le začasni potrebi. — Občni zbor odobri soglasno predloženi načrt in proračun ter poveri izvedbo odboru, ki naj že tekom tekočega leta spravi stavbo pod streho. Obenem se občni zbor zahvali g. svetniku Tillerju za velik trud in požrtvovalnost. Za tozadevne prostovoljne darove v znesku 15.500din. se izreče vsem darovalcem najsrčnejša zahvala.

V sledečih volitvah društvenega odbora je bil soglasno izvoljen stari odbor; novo izvoljen je bil odbornik g. Filip Vrtovec iz Celja.

Pri slučajnostih omeni g. dr. Juro Hrašovec, da bo »Rinka« likvidirala v najkrajšem času; premoženje pripade podružnici. — K zaključku omeni g. dr. Kalan odlikovanje društvenega predsednika g. Kocbeka. češ. to priznanje z najvišjega mesta ni namenjeno g. Kocbeku zgolj kot zaslužnemu šolniku, temveč tudi kot neumornemu delavcu na polju naše turisticke, kjer deluje z največjo vztrajnostjo že polnih 30 let. Občni zbor se pridruži izvajanjem govornikovim ter najsrčnejše častita zaslužnemu predsedniku. — Za prihodnji občni zbor obljubi gosp. Kocbek, da bo podal zgodovino razvoja Savinjske podružnice; ta bo zanimiva ne le v turističnem, temveč tudi v narodnem in prosvetnem pogledu.

Kranjske podružnice SPD občni zbor se je vršil dne 28. marca 1924 v bralni sobi Narodne Čitalnice.

Načelnik F. Šavnik otvori občni zbor, ki se ga je udeležil tudi g. R. Badiura kot zastopnik oddelka ministrstva trgovine in industrije v Ljubljani. Po pripravnem pozdravu vseh prisotnih, posebno g. Badiure, označi načelnik v kratkih potezih društveno delovanje v l. 1923. S toplimi besedami se spominja članov, ki so umrli v preteklem letu: Fr. Benedik-a (Joštaria), Iv. Kapus-a. Tom. Pavšlar-ja, Cilke Pogačnik-ove, Janka Suhadolnika in Petra Štempiharja v Kranju ter Fr. Kalana in Matevža Svetina in Žirovnice. Nato poda besedo tajniku, ki poroča sledeče:

Tajnik g. prof. A. Zupan poroča: Redni občni zbor za l. 1922 je bil 19. febr. 1923 v mestni posvetovalnici. Vršile so se volitve in so bili za dobo 3 let izvoljeni: Fr. Šavnik načelnikom; za odbornike: dr. de Gleria, P. Kobal, R. Mayr in Ant. Zupan; za pregledovalca računov: V. Rus in Iv. Valenčič. — Odbor se je tako-le konstituiral: Anton Zupan, tajnik, R. Mayr, blagajnik, dr. de Gleria in P. Kobal odbornika, Jur. Depoli in Alf. Hrovatin, namestnika. — Gospodarske posle sta prevzela Fr. Holzhacker in P. Kobal. — Odbor je sklepal v 17 sejah o administrativno gospodarskih zadevah.

Glede delovanja v domačem okraju je pripomniti, da je zastavil odbor vse sile, da dobi Cojzovo kočo od Osrednjega odbora v svojo oskrbo; toda to se mu ni posrežilo. Za bodočo kočo na Krvavcu je predlagal odbor Osrednjemu odboru, da enreši kočo z vsem potrebnim proti temu, da zida kočo Osrednji odbor, a jo da naši podružnici v oskrbo. Predlog je bil zavrnjen.

Tako je bilo vse delovanje osredotočeno na Stol, kjer nam je zaznamovati znaten napredek. — Preuredili in popravili smo Valvazorjevo kočo, jo nanovo opremili ter iz prejšnje veže napravili udobno obednico. Povečala se je kuhinja in se je v njej postavil nov štedilnik. Vhod je preložen in napravljena je nova shramba. — Da se pokrijejo stroški za prezidavo vsaj deloma, je priredil odbor dne 22. julija 1923 slovesno otvoritev s sv. mašo, ki jo je daroval brezniški kaplan Gornik. Po končani službi božji se je razvila okoli kočne neprisiljene zabava; veselje je bilo gledati domačine, ki so prihiteli v zelo obilnem številu, kako so se radovali lepega dne. Oficielnih zastopnikov, tudi Osrednjega odbora,

ni bilo; a došlo je dokaj pravih turistov, ki so spojili ta izlet z večjimi planinskimi turami. Gmotni uspeh veselice je bil povsem zadovoljiv. — Za to se imamo zahvaliti damam in gospodom iz Kranja, ki so s priznano požrtvovalnostjo delali na vso moč, da uspe prireditve. Zahvala gre pa tudi gospodičnam iz elektrarne v Žerovnici, ki se niso ustrašile nobenega truda, ko se je šlo za to, da se vrši prireditve v čim večjem obsegu. Zahvala velja tudi g. nadučitelju Schiffererju, ki nam je stal nesebično ob strani, in slednjič Kranjski industrijski družbi na Jesenicah, ki nam je dala vse potrebno železje skoraj zastoj! —

V Prešernovi koči smo dali napraviti v obednici nove, široke in prikladne klopi, da se more na njih tudi prenočiti. — Drugih adaptacij — posebno tako potrebnega stranišča — radi pomanjkanja sredstev ni bilo mogoče izvesti.

Oskrbovana je bila Valvazorjeva koča vse leto, Prešernova pa od 24. jun. do 17. sept. 1923.

Obisk obeh koč je bil zadovoljiv. Valvazorjevo kočo je posetilo 1151, Prešernovo pa 908 turistov. Po narodnosti je bilo v Valvazorjevi koči: 1053 Slovencev, 46 Srbohrv., 32 Čehov, 16 Nemcev in 4 drugih narodnosti. V Prešernovi koči 724 Slovencev, 66 Srbohrvatov, 28 Čehov, 85 Nemcev, in 5 drugih narodnosti.

Članov je štela podružnica 309, in to 210 domačih in 99 zunanjih. — Markacije: Nanovo se je markirala pot na Sv. Jošt mimo studenca, s Sv. Jošta na Javornik v Besnico. Markirala so se tudi pota. držеча k Valvazorjevi in Prešernovi koči. — Prvo (k Sv. Joštu) je oskrbel tajnik, drugo v Stolovem pogorju pa oskrbnik Fr. Avsenek in brata Kavca. — Odbor je nabavil 4 spominske knjige ter naročil pri Jos. Kunaverju 2000 fotografičnih razglednic.

Dne 6. maja je priredilo društvo »Soča« izlet na Šmarjetno goro; podružnico so zastopali pri tej priliki člani M. Fock, C. Pirce in dr. B. Sabothy. — Shoda delegatov v Ljubljani dne 26. maja 1923 so se udeležili kot podružnični odposlanci Fr. Šavnik, B. Pučnik in Fr. Pernuš. — Ob proslavi 60letnice Narodne Čitalnice v Kranju dne 1. in 2. sept. sta zastopala podružnico člana odbornika A. Hrovatin in R. Mayr.

Tajnikovo poročilo se sprejme brez ugovora.

Ker je tov. blagajnik obolel, poda namesto njega tajnik poročilo o denarnem gibanju. Podrobnih števil ne navajamo. Omenjamo le, da je podružnica delovala z razmeroma visokimi svotami; saj je sama adaptacija Valvazorjeve koče stala nad 40.000 Din; zato sta pa tudi obe koči (Valvazorjeva in Prešernova) nesli kosmatega dohodka nad 42.000 Din, planinska veselica čistega dobička nad 10.000 Din in je s pomočjo prejšnjega imetka in drugih dohodkov v blagajni ohranjeno popolno ravnotežje. — Nadzornik V. Rus poroča kot pregledovalec računov, da sta jih našla s pregledovalcem Iv. Valenčičem v redu, ter predlaga blagajniku absolutorij. — Soglasno sprejeto.

Načelnik zaključi občni zbor s pozivom k vztrajnemu delu in z zahvalo za udeležbo vsem navzočim, predvsem g. Badiuri.

Mariborska podružnica SPD., občni zbor. — Vršil se je dne 20. 3. 1924 v restavraciji »Narodnega Doma«. Načelnik, g. okrajni sodnik dr. Senjor, pozdravi zelo lepo — nad 100 oseb — obiskani zbor, imenoma g. Badiuro kot zastopnika Zveze za tujski promet, ter zastopnika sosede — Podravske podružnice — g. Pišeka.

Zapisnik zadnjega občnega zbora se odobri.

Načelnik poroča o gibanju Nemcev, ki se vedno bolj ogibljejo naših koč; obisk koč pa kljub temu narašča. Društveno premoženje se je povečalo; tudi naš ples je vrgel lep dobiček, dasi ni tako uspel ko lanski.

Iz tajnikovega (g. Volčič) poročila posnamemo: članov je 351, posebno mnogo Ptujčanov. Delovanje je bilo osredotočeno na Pohorje. Obisk Mariborske koč 2797, Klopnega vrha 390.

Blagajnik (g. dr. Šnuderl): Čista imovina Din 61.450,86, za Din 28.117,79 več od lani. Prejemki Din 162.478,55, izdatki Din 138.541,13, dobiček plesa Din 16.457. — Nakupna cena posestva na Pohorju Din 31.868,21, dokup gozdnih parcel (1923) Din 2736,36, inventar Din 16.924,03 (dokup — 1923 Din 6781.—). Dolg Din 29.950.— (od tega za fond koč na Ribniškem sedlu Din 9950.— nabrano večjidel po načelniku.).

Gospodar Marib. koč (g. ravnatelj Zupančič): Investicije za popravila Din 11.340.—. Za prenočišča prejel Din 7572.—, za vstopnino Din 1832.—. Vina se je stočilo 1660 l, piva 530 l, razglednic prodalo 2184. Poroča tudi o zalogi pijač, o napredku koč, pohvali oskrbnika g. Hlavaca.

Gospodar koč na Klopnem vrhu (g. Baloh): Poset slab, konkurira nemški сосед. Dobička ni.

Preglednika računov (gg. prof. Brolih in Roglič) sta našla blagajno v redu. Odboru se da odpustnica.

Markacijski odsek (g. Kravos): Dve poti do Marib. koč sta markirani na nov način z belo piko v rdečem krogu, in sicer iz Hoč in južna pot iz Maribora. Popravili so se dohodi do Klopnega vrha: Fala - Bergauer - Lamprecht - Klopni vrh. Klopni vrh - Mizni vrh - Glažuta - Smolnik - Lamprecht - na pot Fala - Klopni vrh. Klopni vrh - Pesek - Ostrugova žaga - Planinka - Ribniško sedlo - Rib. jezero. Dvanajst novih potnih tablic je bilo nameščenih, a jih domačini uničujejo.

Odsek za zgradbo koč pri Ribniškem jezeru: Poročevalec (dr. Jane) govori s humorjem o — nedelavnosti tega odseka. — Načelnik dr. Senjor pa poroča, da se je na odhodnici g. dr. Brenceta nabralo Din 3525.—, to zbirko je on nadaljeval, tako da znaša sedaj Din 9950.— G. Rotter poroča, da se je tudi odsek SPD amaterfotografav zavzel za to koč in nabral Din 672.— Sledi živahna, mestoma razburjena debata. —

Volitve: Na predlog g. dr. Kraševca se izvoli soglasno stari odbor z nekaj izpremembami: Načelnik: g. dr. Senjor, odborniki: gg. rav. Zupančič, fin. tajnik Volčič, Kravos in dr. Šnuderl, namestnika: gg. dr. Toplak in Ferlič, računski preglednika: gg. prof. Brolih in Roglič.

Program za bodoče leto oriše načelnik. Pri Mariborski koči je potreben dokup nekaj gozdnega sveta, za arondacijo in zaščito proti vetru, če bi se gozd posekal. Razširiti je treba pašnik, uvesti vodovod v pristavo in zgraditi ledenico.

Slučajnosti. — Na vprašanje g. dr. Šnuderla na Podravsko podružnico, kako da daje svojo gostilniško koncesijo na Klopjem vrhu v najem nasprotnemu nam Nemcu, odgovarja s pojasnilom g. Pišek, in obljublja izpremembo. — G. Roglič priporoča, naj planinci obrnejo pozornost na zimski šport. Do Marib. koč bi se raj vpeljal telefon. — G. Majer opozarja na Kozjak, ki je odprta rana za nas, ker Nemci hujskajo obmejno ljudstvo. — G. Pirc želi markacije v okolici Maribora in orientacijske table. Tudi graja

nemir po kočah. Odgovarja mu načelnik: Za okolico mesta je merodajno olepševalno društvo, glede nemira žal ni leka. Tabla je že doigo na programu odbora.

Za gradnjo Ribniške koče se izvoli iz zbora poseben odbor pod načelstvom načelnika podružnice. — S pozivom na sodelovanje in podpiranje odbora se lepo uspeli zbor zaključí. — M. Š.

Vozne olajšave in druge ugodnosti članom S. P. D. — Osrednji odbor SPD objavlja: 1. Vozne olajšave. V smislu odloka min. saobračaja br. 6252 z dne 1. maja 1924 je izšel tudi izvršilni predpis ljubljanske žel. direkcije. V Sloveniji velja polovična vozna cena za SPD Osrednje društvo in podružnice ter za klub »Skala« za vse 3 razrede, za društvene izlete in ekskurzije. Postopek pri pridonoivanju vozne olajšave je sledeč:

Pri vsakem društvenem izletu (turi, ekskurziji itd.) dobe polovično olajšavo skupine po najmanj 5 do največ 9 udeležencev. (Če jih je torej n. pr. 17, se stvorijo 3 skupine: 2 po 5, 1 po 7, pri 18 2 skupini po 9, itd.) Vsaka skupina 5 do 9 članov ima svojega vodjo izmed sebe. Ta vodja ima nalogo, da prijavi svojo skupino (brez navedbe imen udeležencev, samo število!) v pisarni SPD (v Ljubljani, Poljanska c. 12), odnosno podružnice, odnosno v tajništvu »Skale« osebno; pri prijavi, ki stane za vsakega udeleženca 1 Din (za formular in manipulacijo) dobi z društvenim žigom ter podpisom načelnika in tajnika opremljeno in izpolnjeno prijavnico, katero mora tudi sam podpisati. Prijavi se število članov, dan izleta, potem prijavna postaja, vstopna postaja, izstopna postaja in postaja povratka. Iz tega je razvidno in je žel. direkcija v Ljubljani tudi na ustmena vprašanja pojasnila, da torej ni treba za povratek vstopiti na izstopni postaji, marveč so omogočene kombinirane ture, tako n. pr. Ljubljana-Bistrica Boh., odtod čez Triglav in povratek z žel. z Mojstrane; ali Ljubljana-Kamnik, čez planine v Savinjsko dolino, nazaj s postaje Rečica na Paki via Celje v Ljubljano ali Maribor; ali iz Ljubljane čez Kamnik na Krvavec, nazaj čez Kranj, ali Zirovnica-Zelenica-Tržič, ali Celje-Velenje-Pohorje-Maribor, itd. Sedaj so turistom šele omogočene resnične ture brez prisilnega povratka na prvo izstopno postajo.

Formular mora biti izpolnjen z dobro čitljivo pisavo. Planinci imamo ves interes na tem, da se izognemo vsakemu sporu z žel. organi med vožnjo! —

Vodja skupine se s tako izpolnjenim formularom prijave poda na postajo in tam prijavo pokaže ter kupi listke. Službujoči uradnik pritisne na prijavo vlažni žig in datumski žig ter izpolni belico. Vsaka skupina 5—9 turistov dobi vrnjeno svojo prijavo in dodatno belico v roke skupinskega vodje, ki mora obe listini hraniti, na povratni postaji pa zopet poskrbeti za žig. Brez povratnega žiga bo treba plačati celo povratno vožnjo plus kazen! Ne pozabite torej povratnega žiga! (Pravočasen prihod na povratno postajo!)

Otroci nimajo popusta razen tarifnega. Prekinjenje vožnje ni dopustno. Na povratku se pri izstopu belica in prijava oddata vratarju obenem s polovičnim voznim listkom.

Ker je računati z večjo frekvenco, zlasti z navalom ob nedeljah, mora društvo (podružnica itd.) vsak večji izlet prijaviti vsaj 24 ur pred pričetkom izleta in navesti skupno število vsakokrat doslej javljenih izletnikov ter kraje, kam so namenjeni. Ta določba hoče preprečiti nepotrebno gnečo. Če se n. pr. naenkrat prijavi za Kamn. Bistrico ali v Kranjsko Goro več izletnikov kakor običajno, mora železnica poskrbeti za prostor, event. za več vagonov, tako v Ljubljani (Mariboru itd.) kakor na event. stranskih progah. Zato je pravočasna prijava potrebna.

Po telefonični pri Min. Saobračaja in v sporazumu z ljublj. žel. dir. objavljamo, da nam gre ljublj. dir. tudi v tem do skrajne možnosti na roko. Kadar ni večje frekvence, je dopustna za sobotne popoldanske zlete tudi še prijava v soboto predpoldne do 11. ure. Ljublj. glavni kolodvor je uvedel pri prtljažni blagajni (levo od glavnega vhoda) posebno okence za turiste (Glej tablico), kjer se lahko vodje skupin javljajo z izpolnjenimi prijavnicami tudi v sobotah predpoldne in po izvršeni prijavi kupijo listke v predprodaji. V društveni pisarni naj se gg. vodje skupin javljajo po možnosti v petek pop. v uradnih urah, v soboto zj. le v nujnih slučajih in le, v kolikor se s tem železnici in društvu ne povzročajo nepotrebne težave! Analogno velja za druge postaje, odn. postopek podružnic.

Legitimacije. Pri zgorajšnjih voznih olajšavah bo železnica izvrševala med vožnjo strogo kontrolo. Še strožjo moramo vršiti turisti sami. Vsaka zloraba spravlja v opasnost nas, da težko pridobljeno olajšavo zopet izgubimo, to pot morda definitivno! Zato je odobravati, da zahteva železnica od vsakega izletnika, da se izkaže z veljavno društveno izkaznico za tekoče leto, obenem pa s sliko, ki potrjuje identiteto dotičnega člana! Kdor takšne (n. pr. uradniške, sokolske ali slične legitimacije ali potnega lista s sliko itd.) nima, naj si že sedaj omisli legitimacijo SPD s sliko, ki naj bo slična sedanji, naj obenem s staro legitimacijo in zneskom 5 Din vpošlje društveni pisarni (odnosno podružnicam). Policijski direkciji, odnosno srezkemu glavarstvu lahko proti 5 Din kolkovini vsakdo da to društveno legitimacijo še posebej v potrjenje, na kar zadobi vrednost obče veljavne legitimacije. — Od 1. julija dalje pa bodo vse članske olajšave v kočah in domovih SPD vezane na društveno legitimacijo s sliko! Gg. člani Osrednjega društva in podružnic naj si torej te legitimacije pravočasno nabavijo!

Olajšave v planinskih kočah in domovih. V smislu naročila občnega zbora je Osrednji odbor SPD sklenil poostriiti skrb za red v kočah in vseh planinskih postojankah. Že sedaj se objavlja, da znaša v letošnji sezoni vstopnina v kočjo za člana 2 Din, za nečlana 5 Din, prenočnina pa za nečlane povsodi trikratno člansko prenočnino.

Šolski in dijaški izleti (v skupinah pod vodstvom gg. profesorjev, učiteljev itd.) plačajo polovično vstopnino in člansko prenočnino, toda le, če se pravočasno prijavijo Osrednjemu odboru (odnosno odboru one podružnice, ki kočje oskrbuje), da more le-ta oskrbnika kočje obvestiti. Poedini dijaki ali skupine nimajo posebnih olajšav. Člani Ferijalnega Saveza plačajo članske pristojbine.

Zemljevid Savinjskih (Kamniških) Alp se bliža izvršitvi. Gosp. Knafelc želi ugotoviti (prim. zgoraj str. 118), da ta zemljevid riše celotno le g. Deikin, a on (Knafelc) mu daje razne nasvete in po možnosti zbira podatke.

Obiskovalcem Savice in Komarče. Slov. Plan. Društvo je letos napravilo nov mostiček čez Savico pri Zlatorogu. Most je lesen, 25 m dolg in 1 m širok. Stari most je bil v sila slabem stanju, lanska povodenj ga je sploh podrla. Tako smo bili prisiljeni, da naredimo za naše goste v Zlatorogu in sploh za turiste varen prehod.

Na Komarči je lansko deževje razdrlo velik kos poti. Iz 17 smrek smo postavili lesene stopnice, iako je sedaj mogoče priti skozi. Tudi se je vsa Komarča zopet kamenja očistila. — Oboje delo je vodil g. Knafelc.

Ribolovne pristojbine za stalne goste hotela »Sv. Janez ob Boh. jezeru« so polovične (Oglas vel. župana Ljubljanske oblasti 3. 6. 1924, št. 12.886).

Nāše slike: S poti skozi Kot — pogled na Rjavino. — NajbliŹji pristop na Triglav je skozi dolino Kot, od koder se ti nudijo slikoviti prizori. Ko prideš po poloŹnem kolovozu po enourni hoji iz dobro zaraslega gozdovja, se ti odpre pogled na veliĉasten krog iz sklepa doline dvigajoĉih se vrhov. Na desno Źtrlijo proti nebu skoro previseĉi odlonki Urbanove Źpice, na levo pa ogromne raztrgane stene Rjavine (2532 m) in njenih severnih odrastkov. V sredi se dvigujejo stene, koder je skozi »Gube« na visoko planoto Pekla izpeljana pot proti Triglavu. Na sliki vidimo vrhnja sneŹiŹĉa pod Peklom in rob Pekla ter skupino Rjavine z njenimi zaĉrnelimi, razritimi stenami.

Nova ĉlanarina SPD, naroĉnina za »Plan. Vestnik«, legitimacije, potrebŹĉine. Pisarna Osr. odbora naznanja vsem onim ĉlanom, ki do danes Źe niso poravnali ĉlanarine, da plaĉajo v smislu sklepa zadnjega izrednega obĉnega zbora novo ĉlanarino, ki znaŹa Din 25.—. Vsi oni turisti pa, ki hoĉejo nanovo pristopiti SPD, plaĉajo vstopnino Din 10.—, ĉlanarino Din 25.— in za izkaznico s sliko 10. Din. Ustanovni ĉlani plaĉajo Din 400.—

Planinski Vestnik stane Źe vedno samo 40.— Din celoletno za tuzemstvo, za inozemstvo pa 50.— Din. Planinskega Vestnika imamo Źe dovolj v zalogi. Zato planinci — segajte pridno po njem!

PodruŹnicam sporoĉamo, da imamo legitimacij za slike dovolj v zalogi. Prodajna cena za komad je 10 Din.

Spominske knjige, male in velike, raĉunski bloki, ceniki in ostale potrebŹĉine za koĉe se dobijo v pisarni Osrednjega odbora SPD po obiĉajnih cenah po povzetju ali poloŹnici. Tudi formulari za poloviĉno voŹnjo se dobe v pisarni Osrednjega odbora.

Vsem onim izletnikom, ki se prijavijo za poloviĉno voŹnjo v Osrednji pisarni SPD, sporoĉamo, da morajo prineŹti za vse prijavljene ĉlane tudi legitimacijo s sliko s seboj, v svrhu kontrole resniĉnega ĉlanstva.

Planinske koĉe S. P. D. so vse otvorjene.

Osrednji odbor.

Vseбина: Dr. Klement Jug: Plezalne ture v vzhodnih Julijskih in v KamniŹkih planinah (str. 145). — Janko Mlakar: V Visokih Turah (str. 151). — DuŹan Jelkiĉ: Izlet ĉlanova Srpskog Planinskog DruŹtva u Valjevski okrug (str. 156). — Kotiĉek: Esparantisti na StorŹiĉu (Vladimir Topolovec) (str. 160). — Ĉez hrib in dol: Izpod Triglava (Franjek Ź. Bohinjski) (str. 162). — DruŹtvene vesti: Zbor delegatov (str. 163), Redni obĉni zbor Osrednjega druŹtva (str. 164), Obĉni zbor Savinjske podruŹnice (str. 169), Obĉni zbor Kranjske podruŹnice (str. 171), Obĉni zbor Mariborske podruŹnice (str. 172). Vozne olajŹave in druge ugodnosti ĉlanom S. P. D. (str. 174). — Zemljevid Savinjskih Alp (str. 175), Obiskovalcem Savice in Komarĉe (str. 175), Ribolovne pristojbine (str. 175). — Nāše slike: S poti skozi Kot — pogled na Rjavino (str. 176). — Nova ĉlanarina S. P. D., naroĉnina za »Planinski Vestnik« (str. 176).

Urednik dr. Josip TominŹek v Mariboru. — Izdaja in zalaga Slovensko Planinsko DruŹtvo v Ljubljani (Osrednji odbor). — Tisk tiskarne M. Hrovatin v Ljubljani.

Martuljek in predgorje Škrlatice

Fot. Jože Kunaver